

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Profesní a osobní život učitelky MŠ

Vypracoval: Nela Babirádová
Vedoucí práce: PhDr. Marta Franclová, Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 19. července 2017

Nela Babirádová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí své bakalářské práce paní PhDr. Martě Franclové, Ph.D. za pochopení, ochotu, trpělivost a čas, který mi věnovala během psaní diplomové práce.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá vlivem profese pedagoga mateřské školy na jeho osobní život. Hlavním cílem práce je zmapovat, jaké vlivy na pedagoga působí a přiblížit konkrétní vlivy, které na něj působí. Teoretickou část tvoří kapitoly o profesi pedagoga a osobnosti pedagoga. Metodologie popisuje použité výzkumné metody při výzkumném šetření. Praktická část je zaměřena na seznámení s výsledky výzkumného šetření, pomocí polostrukturovaných hloubkových rozhovorů.

Klíčová slova: učitel, osobní život, profese pedagoga, učitel mateřské školy, vliv profese

Abstract

The bachelor thesis deals with the influence of the profession teacher in preschool on his personal life. The main objective is to map what influences the teacher and explain these specific influences that affect it. The theoretical part consists the profession of teacher and the personality of the teacher. The methodology describes the research methods used in the research. The practical part is focused on the introduction of research results, using semi-structured in-depth interviews.

Keywords: teacher, personal life, teacher of pedagogy, teacher in preschool, influence of the profession

OBSAH

ÚVOD	7
1 UČITELSKÁ PROFESE	8
1.1 Profesní identita	8
1.2 Učitelství.....	9
1.3 Učitel	10
1.4 Profese učitele jako poslání	11
2 UČITEL MATEŘSKÉ ŠKOLKY	13
2.1 Profese učitele mateřské školky	13
2.2 Profesní kompetence učitele mateřské školky	14
2.3 Dovednosti učitele mateřské školy učitele mateřské školky	16
3 OSOBNOST PEDAGOGA	19
3.1 Osobnost	19
3.2 Osobnost pedagoga	20
3.3 Osobnostní předpoklady Učitelky MŠ.....	21
4 Výzkumná část bakalářské práce.....	25
4.1 Cíl práce a výzkumné otázky	25
5 Uvedení do metodologie výzkumu.....	26
5.1 Výběr výzkumného vzorku a získávání dat	27
5.2 Charakteristika výzkumného vzorku	27
6 Medailonky zkoumaných učitelek	29
7 Zpracování a výsledky výzkumného šetření	32
7.1 Jaké části života ovlivňuje profese učitele v mateřské škole	33
7.2 Jaké vlivy vnímají učitelky ve své profesi	40
7.3 Jak se prolíná profese učitelky a osobní život?	42
ZÁVĚR.....	44
POUŽITÉ ZDROJE	46

SEZNAM PŘÍLOH	49
PŘÍLOHY	50

ÚVOD

Předškolní pedagog neboli učitel. Každý s ním má svou vlastní zkušenost, ať jako rodič nebo dítě. Avšak zkušenost být předškolním pedagogem má jenom učitelka v mateřské škole. Nicméně to nezabraňuje široké veřejnosti brát učitele ve školce, jako pracovníky, které dokáže nahradit každý, kdo má zkušenost s dětmi. Je přece jednoduché předávat vědomosti malým dětem. A tak se stává, že pedagogové mohou slyšet věty typu: „vždyť si tam jenom hraješ“, „no jo učitelka“, „učitelka není povolání, ale diagnóza“. Přesně pro tyto slova, která pedagogové, či studenti pedagogiky slyšejí celkem často. Chci objasnit, co vše tato profese obnáší. Co stojí za tím být učitelkou v mateřské škole.

Zajímalo mne, jak profese pedagog působí na osobnost, osobní život. A do jaké míry se navzájem ovlivňuje profesní a osobní život učitele mateřské školy.

Proto jsem si pro svou bakalářskou práci vybrala téma. Osobní a profesní život učitele v mateřské škole. Kde jsem se především zaměřila na vliv profese na osobnost. Kde se snažím objasnit vše, co toto povolání obnáší, po osobní i profesní stránce.

Teoretická část se věnuje dvěma hlavními kapitolám. První část se zabývá profesí učitelky v mateřské škole, kde objasňuji, profesi pedagoga. Nastihnu jeho práci a kompetence. Co vše práce učitele obsahuje a čeho se dotýká, jaké má učitel roli a vliv. V druhé části se zabývám osobností pedagoga, která má ve školce nezastupitelnou roli. Vysvětluji, co je osobnost. Jaká by měla být osobnost učitele, které vlastnosti by měla mít. Co za vlivy na osobnost působí a jak profese může ovlivnit.

Avšak učitel není pouze pedagogem. Má i svůj vlastní osobní život mimo školku, který je pro něj stejně tak důležitý. Právě na ten se zaměřuji a chci zjistit, co vše jeho práce ovlivňuje.

Praktická část obsahuje interpretaci kvalitativního výzkumu, k němuž jsem použila hloubkový polostrukturovaný rozhovor. Vybrané respondentky jsou učitelky mateřských škol. Jejich kariéra je v různých obdobích.

Cílem této práce je zjištění, jak na učitele působí jejich profese. Co je v práci ovlivňuje a jak se to odráží na osobním životě.

1 UČITELSKÁ PROFESE

Profesi pedagoga, definuje pedagogický slovník, jako souhrn dovedností, znalostí a činností, jejichž cílem je působit na žáky. Předávat jim návyky, znalosti, dovednosti a působit na chování, cítění, přesvědčení a návyky. (Průcha, Walterová, Mareš, 1995)

„Profese znamená povolání spojené s určitou kvalifikací nebo odbornými znalostmi a dovednostmi, většinou vykonávané na základě zákonného oprávnění.“(Průcha, 2002, s. 19)

Pedagogická profese je velice rozmanitý pojem. Lze ji rozlišit:

- z hlediska činnosti, kterou pedagog vykonává,
- dle typologie učitelské profese a
- dle funkce, kterou pedagog zastává.

Z hlediska činnosti, kterou pedagog vykonává, je nutné rozlišit co má pedagog vykonávat, a co pedagog skutečně vykonává. Pokud na tyto 2 složky není brán zřetel, může z hlediska veřejnosti docházet k nejasnostem a může docházet k tomu, že je práce pedagoga posuzována jen na základě pracovní doby.

Typologie učitelské profese znamená rozrůznění na základě specifické skupiny (např. učitelé na středních odborných školách, učitelé na základních uměleckých školách, učitelé na primárních školách, či učitelé v mateřských školách.

Dle funkce se rozlišují učitelé na např. třídní učitelé, uvádějící učitelé aj

Profese učitele a práce samotných učitelů je vždy souhrnem vnějších, sociálních, ekonomických a politických podmínek. Stejně tak je i spojena s osobnostní charakteristikou jednotlivých učitelů. Proto je důležité při objasňování učitelské profese přistupovat z obou hledisek. (Průcha, 2002)

1.1 Profesní identita

Identita neboli totožnost. Způsob, jakým jednatel chápe svou stejnost a souvislost v čase. Též jakou má jeho existence v lidské společnosti význam a smysl. Identita se neustále vyvíjí. (Průcha, 2008)

„Profesní život učitele se odvíjí souběžně na dvou osách, vertikální a horizontální. Na vertikální ose lze sledovat učitelskou kariéru od počátku studia přes veškeré kritické okamžiky až do dnešního dne. Na horizontální ose lze u každého učitele zkoumat jeho myšlení, jednání a každodenní pedagogické přesvědčení.“ (Švaříček, Šedová, 2007, s. 336)

Podle Dytrtové (2009) se profesní identita tvoří postupně a pomalu. Podmínkou je poznání sebe sama a ztotožnění s tím, kým bych chtěla být.

Naplnění profesní identity

Identita se neutvoří pouze jednou a poté „je zde“, ale neustále se proměňuje a vytváří. Opakovaně vstřebává nové zážitky a informace a je neustále znovu vytvářena. (Švaříček, Šedová, 2007)

Východiskem pro její naplnění se stává neustálá práce na své osobnosti a svém vzdělání „*Ke změně v profesní identitě dochází na základě vnitřní nespokojenosti s vlastním pojetím výuky a učitel se odhodlá obvykle ke změně, pokud se setkává s jinou alternativou, která je z jeho pohledu přínosná.*“ (Dytrtová, Krhutová, 2009, s. 13)

1.2 Učitelství

Učitelství svými kořeny sahá daleko do minulosti, kde bylo velice úzce spjato se zasvěcováním do vyšších nebo tajných vědomostí. Poznání neznamenal jenom předání mnoha informací. Předně znamenalo uvádění do vztahu ke světu, k sobě samému, k druhým lidem, ale i k bohům a jejich tajemstvím. (Vališová, Kasíková, 2007)

Každý tuší, co je smyslem a náplní práce učitele. Nicméně je velice obtížné obecněji vymezit učitelství. Z důvodu proměnlivosti nejen v jeho obsahu, ale i v metodách výuky. Je velice těžké naleznout obecnou charakteristiku, která by vyjádřila základy, ale i podstatu učitelství, jako takového. (Vališová, Kasíková, 2007)

Kořa (2007) učitelství uvádí, jako tradiční intelektualizovanou profesí. Jejímž smyslem je předávání kulturního dědictví z jedné generace na druhou a uvádět nové generace do světa dospělých.

Učitelství vždy souvisí sprací s idejemi, zároveň však souvisí s ovlivňováním druhých lidí. Jelikož je toto ovlivňování institucionalizováno. Její primární autorita

vychází z úředních předpisů. Poté můžeme uvažovat o osobnostních rysech učitelů, které z nich utváří bytosti s humánním posláním se širokým rozhledem, smyslem pro spravedlnost, moudrost, nezávislost, vlídnosti, empatii a smyslu pro humor.

Učitelství je pole s všestranným polem působnosti. Můžeme v něm ukojit nejrůznější aspirace a realizovat mnohé odlišné životní cíle. Každý si tvoří svoji určitou představu. Vzhledem k střídání bohaté palety forem působení si každý může promítnout svou ideu. Třeba o vědci, výzkumníkovi, opatrovníkovi, pěstounovi, řečníkovi, vypravěči či klaunovi. (Vališová, Kasíková, 2007)

Učitelé nachází seberealizaci v sebevyjádření prostřednictvím odborných znalostí. Zcela samozřejmě se předpokládá určité sebezapření, mnohé vlastnosti se nemohou a nesmí projevit. (Vališová, Kasíková, 2007)

Pokud chce někdo žít jednoduchý, klidný život neměl by na učitelskou dráhu být jen myslet, nebo na ni dokonce vstoupit. Pokud někdo nechce jít cestou celoživotního sebevzdělávání, vyhledávání a ověřování důvodů a argumentů, kdo nechce pochybovat sám o sobě a zlepšovat svůj životní pohled. (Vališová, Kasíková, 2007)

1.3 Učitel

Učitel není pouze ten, kdo umí, předává, sdílí, rozhoduje, kontroluje a hodnotí. Jeho role se proměnila ve facilitátora, vývoje a učení. Vytváří vhodné podmínky a řídí procesy učení. Odhaluje individuální zvláštnosti dětí, jako diagnostik. Je průvodcem na cestě poznání, uvádí, pomáhá se orientovat ve světě a vnímat vlastníma očima, inspiruje, podněcuje. Vybavuje dítě sebedůvěrou, že je ten, kdo umí, dokáže. Pedagog garantuje řád a jasná pravidla školního života. (Spilková, 2004)

Činnost učitele je považována za složitý, měnlivý a tvůrčí proces osobního setkávání učitele a žáka prostřednictvím obsahu vzdělání. (Spilková, 2004)

Učitel na rozdíl od jiných povolání působí celou svojí osobností. Často bývá příkladem, který je napodobován v chování, způsobu života, názorech nebo hodnotách. (Holeček, 2014)

Učitel musí:

- **Vychovávat** – formovat osobnosti svých žáků, spoluutvářet jejich vůli, charakter, postoje, zájmy a seberegulační vlastnosti. Předpokládá se, že učitel velice dobře zná psychiku žáka a umí využít pedagogicko – psychologické poznatky. Umí psychologicky myslet i jednat.
- **Vyučovat, vzdělávat** – umět utvářet klíčové kompetence, vést k osvojení dovedností, vědomostí a návyků. Je zapotřebí, aby pedagog výborně ovládal svůj obor, ale zároveň jej umí velice dobře vysvětlit. (Holeček, 2014)

1.4 Profese učitele jako poslání

Učitel často pojímá své povolání, jako poslání. Toto vědomí je u učitelů vyvoláno a utvářeno jejich bytostným přesvědčením a nabytím zkušeností. Podobá se vnitřnímu závazku, kterým se jedinec naplno ztotožňuje a odůvodňuje tím smysl své existence. Přijetím povolání, získává život význam, který přesahuje individualitu člověka. Pomocí poslání se člověk ztotožňuje s lidstvem. (Vališová, Kasíková, 2007)

Poslání učitele znamená zodpovědný přístup a účast na tvorbě společného světa, do kterého jsou uváděni ti, na které je zaměřená výchovně vzdělávací síla. Jeho poslání netkví ve zvládnutí učiva, nabytí didaktických schopností či znalosti o látce, kterou vyučuje. Těmto dovednostem se dokáže naučit každý, avšak nejsou zárukou dobrého učitelství.

Důležité je být hodnověrným učitelem, který se dokáže vychovávat, sám na sobě cítí a prožívá všelikou problematiku lidské existence. (Vališová, Kasíková, 2007)

Pro učitele je učitelství, poslání a současně též profese. Pedagog by neměl být jen zaměstnancem, ale především opravdovým učitelem ke vztahu k dětem/mládeži. Pro něhož jsou děti, osobnosti plné potencionálu, které se snaží rozvíjet. Jejich rozvojem učitel naplňuje své poslání, které jej povznáší. Poslání je ztvzováno trojí zodpovědností. Vůči dětem, rodičům a vlastnímu svědomí. Takže pojem povolání se odvolává především na učitelovu osobnost a její morální zásady. (Helus, 2015)

Některá z morálních zakotvení jsou vyjádřeny v postojových kvalitách učitele a bývají označovány jako pedagogické ctnosti. (Helus, 2015)

Některé pedagogické ctnosti:

- Pedagogická láska. Učitel dává dítěti přesvědčivou zkušenost. O tom, že mu na něm záleží, že jej nenechá v situaci, kde si nebude vědět rady. Avšak je připraven spolu s dítětem hledat cesty pro jeho osobnostní vývoj.
- Pedagogická moudrost. Vede učitele takovým způsobem, aby své edukační působení nezakládal na rutině a zvyklostech. Učitel propojuje vědecké poznání, praktické zkušenosti a svou reflexi. Snaží se o lepší porozumění dítěti.
- Pedagogická odvaha. Každá škola je institucí, která se musí řídit příslušnými předpisy, které jsou někdy necitlivé a odosobnělé. Pedagogickou odvahou se myslí rozhodnutí učitele, stavět se těmto tendencím a především obhajovat právo dítěte na jeho rozvoj. Odvaha vylučuje učitele z podřízeného zaměstnance a dává jej do postavení autority, která určuje prioritní hodnotový cíl osobnostního rozvoje dětí.
- Pedagogická důvěryhodnost. Učitel zaznamenává vše, čím může dítě zklamat. Reflektuje situace, kdy se dítě může cítit ohrožené či bezradné. Pedagogická důvěra je založena na přesvědčivém učiteli, který těmto ohrožením důvěry dítěte čelí. Tím posiluje své postavení, jako spolehlivé osoby. (Helus, 2015)

Učitelství nemůže být pouze posláním, byť by to bylo velice žádáno. Poslání musí být i profesí a musí být profesně podepřené. Vědecké zastoupení musí být dáno, sdíleno a rozvíjeno pro dosahování vyšší kvality. Profesionál dokáže svou práci vykonávat nejen dobře, ale dokáže se za ní i zaručit. (Vališová, Kasíková, 2007)

Pedagog si uvědomuje své poslání. Vyjadřuje jej i mimo pedagogické ctnosti. Učitel je pedagogickou osobností, která svou přesvědčivostí a jednáním poskytuje dítěti ten nejúčinnější podnět, pro jeho rozvoj. (Vališová, Kasíková, 2007)

2 UČITEL MATEŘSKÉ ŠKOLKY

Institucionální předškolní výchova tvoří jeden z nejmladších článků školské soustavy. Patří k jedné z nejmladších profesí, u níž prošly profesní kompetence mnoha proměnami, a dodnes není jejich vývoj ukončen.

Závěrem 20. století došlo ve vyspělých zemích k vymezení role učitele v mateřské škole jako profesionála, který je schopen převzít zodpovědnost za přirozený průběh individuálního vývoje předškolního dítěte a zaručuje jeho celkový osobnostní rozvoj. Přijímá tuto profesi i s riziky, která jsou s ní spojena. (Spilková, 2004)

2.1 Profese učitele mateřské školky

Učitelky/učitelé v mateřských školách, podstatnou část svého výkonu soustředí k celostnímu rozvoji dítěte.

Od učitele v mateřské škole se očekává, dostatek vědomostí o předškolním dítěti. Předškolní pedagog dokáže vytvořit vhodné podmínky pro pedagogickou činnost. Rozděluje práci podle věku a individuality dětí. Volí odpovídající metody práce, dovede otevřeně a pozitivně komunikovat. (Průcha, Koťátková, 2013)

„Kvalita a šíře profesní vybavenosti učitelky přímo souvisí s tím, že má působit a vzdělávat tak, aby schopnosti, dovednosti a vědomosti dětí byly rozvíjeny v širokém rozsahu jejich možností.“ (Průcha, Koťátková, 2013, s. 60)

Učitelky mají více volnosti při práci v MŠ, avšak berou na sebe i větší míru zodpovědnosti, za vývoj dítěte. V předškolním zařízení se realizuje spousta různorodých druhů, typů a forem činností. Při realizaci těchto činností vstupují učitelky, rodiče a děti do složité interaktivní sítě společenských a interpersonálních vztahů.

Učitelky se neustále pohybují ve spleti sociálních vztahů, které potřebují a musí zvládnout, pokud mají uspět v profesi, a chtějí, aby celý proces předškolního vzdělávání probíhal efektivně. (Mertin, Gillernová, 2015)

2.2 Profesní kompetence učitele mateřské školky

„Profesní kompetence je chápána jako komplexní schopnost či způsobilost k úspěšnému vykonávání profese. Zahrnuje znalosti, dovednosti, postoje, hodnoty, osobnostní charakteristiky.“(Spilková, 2004, s. 25)

Od začátků devadesátých let se mnoho autorů snaží poskytnout přehled požadavků na učitele. Opakovaně v podobě výčtu kompetencí a dovedností.(Spilková, 2004)

Pedagogický slovník profesní kompetence vymezuje, jako soubor profesních dovedností a dispozic k efektivnějšímu vykonávání svého povolání. (Průcha, Walterová, Mareš, 2001)

Rámec kompetencí je sestavován na základě analýzy učitelových rolí. Největší důraz je kladen na hodnotovou dimenzi a etickou zodpovědnost. Dále se zdůrazňuje dynamické pojetí kompetencí, které vyjadřují pohyb a směřování k žádoucím parametrům učitelské profese. Důraz na dynamiku znamená otevřenost vůči změnám, schopnost adaptovat se v průběhu dlouholeté praxe novým podmínkám a umění tvořivého řešení pedagogických situací.(Lukášová - Kantorková, 2003)

Kompetence pedagoga, určují tzv. profesní standart, který má být normou pro vstup do učitelské profese. Profesní standart tvoří ty nejdůležitější z nich.(Lukášová - Kantorková, 2003)

Zdroje, které stanovují klíčové profesní kompetence učitelů:

- Funkce školy v moderní společnosti,
- tzv. Delorsův koncept „čtyř pilířů“ vzdělávání pro přítomnost a zejména pro budoucnost

Delorsovy „čtyři pilíře vzdělávání“ vyjadřují tyto cílové oblasti vzdělávání:

- Učit se poznávat
- Učit se jednat
- Učit se žít společně s ostatními
- Učit se být

Z východisek dle Delorse, vycházela např. Vašutová a sestavila následující klíčové profesní kompetence učitele.

- Kompetence oborově předmětová
- Kompetence psychodidaktická
- Kompetence obecně pedagogická
- Kompetence diagnostická a intervenční
- Kompetence psychosociální a komunikativní
- Kompetence manažerská a normativní
- Kompetence profesně a osobnostně kultivující (Vašutová, 2002)

Dále Vašutová profesní kompetence dělí do třech komponent. Osobnostní, předmětové a profesně pedagogické.

Osobnostní kompetence- jsou stejné pro všechny kategorie učitelů a pedagogických pracovníků. Jejich součástí je:

- Psychická odolnost a fyzická zdatnost
- Empatie, tolerance
- Osobní postoje a hodnotové orientace
- Osobní dovednosti
- Osobní vlastnosti (důslednost, zodpovědnost)

Oborová/předmětová kompetence – stanovuje standart kvantity a kvality profesních znalostí. Součástí je dovednost zařazení nových poznatků a postupů.

Profesně pedagogická kompetence – patří k výchovně vzdělávací práci učitele. Její součástí je systém teoretických znalostí, aplikovaných v oblasti pedagogiky a sociální psychologie, či ve školském managementu. Jsou zde praktické dovednosti a zkušenosti profesních činů učitele, kteří reflexí zdokonalují svoji práci a rozvoj sám sebe. (Vašutová, 2002)

Vašutová (2001) vymezuje profesní kompetence jako receptivní pojem, kterým je pokryt celý rozsah výkonu profese a jejich další rozvíjení. Obsahuje dovednosti, postoje, znalosti a zkušenosti. Pedagog získává základní profesní kompetence již během svého studia a dále je během své pedagogické praxe rozvíjí a zdokonaluje.

Z. Helus kompetence rozdělil na čtyři „jádrové“ kompetence. Jednotlivé kompetence obsahují základní smysl a cíl učitelovy činnosti:

- Kompetence pedagogická – učitel dovede organizovat, plánovat a řídit žáky s ohledem na individuální schopnosti a vývojovou úroveň jedince. Zde patří dovednosti učitele, jako je empatie, motivace a diagnostika.
- Kompetence oborově didaktická – rozvoj osobnosti žáků – myšlení, přesvědčení a názory.
- Kompetence pedagogicko – organizační – spočívá v řízení činností a vztahů ve třídě
- Kompetence kvalifikované pedagogické reflexe – umět reflektovat účinky svého působení na děti. (Šmelová, 2006, s. 126 – 127)

Profesní kompetence mají obecnější platnost. Obsah je často podobný, ale rozsah se liší. Pro každou kategorii učitelů (učitelé mateřských škol, 1. stupeň základních škol, učitelé středních odborných škol) Vyznačují směry, kterými by se mělo ubírat vzdělávání učitelů a i jejich následující sebevzdělávání. Učitel by měl být univerzálním profesionálem, který si kompetence postupem času osvojuje. (Šmelová, 2006)

2.3 Dovednosti učitele mateřské školy učitele mateřské školky

Pedagogickou dovednost si můžeme představit, jako svébytnou vnitřní strukturu osobnosti, která zasahuje do řešení pedagogických situací. U dovedností je prioritní především zkušenost. (Švec, 2002)

.Dovednosti můžeme uvést takto:

- Plánování a příprava – dovednost pro správný výběr výukového cíle, které by měly děti zvládnout, zvolit vhodné metody a prostředky k dosažení cíle.
- Realizace vyučovací jednotky – dovednost zapojit žáky do činností.
- Řízení vyučovací jednotky – dovednost k řízení a organizaci času takovým způsobem, abychom udrželi pozornost žáků.
- Klima třídy – dovednost, která vytvoří a udrží kladné postoje a motivace žáků.
- Kázeň – dovednost udržet pořádek a kázeň ve třídě.

- Hodnocení prospěchu žáků – dovednost hodnotit žáky s cílem k dalšímu vývoji a vedení záznamu o dosažení výsledků.
- Reflexe vlastní práce a evaluace – dovednost zhodnotit vlastní pedagogickou práci s cílem ji zlepšovat (Kyriacou, 2008)

K celé řadě činností jsou třeba vědomosti a dovednosti, avšak jejich součástí je i spleť sítí profesních vztahů, ve které se tyto činnosti naplňují. Celý souhrn psychologicko - profesních dovedností, které se využívají v práci učitele mateřské školy nelze zcela sestavit. Mnohé dovednosti se překrývají, kombinují a doplňují. Každá dovednost patří do kompetence učitele. Osvojení a rozvinutí dovedností vede k upevnění profesní jistoty učitele. Pomáhá zvládat změny, či nové výchovně - vzdělávací situace. (Gillernová, 2008)

Sociálně psychologické profesní dovednosti

. Sociální dovednosti nelze měřit či přímo poznávat. Můžeme je posuzovat z různých projevů. Jako jsou prožívání, chování, jednání. Každá učitelka má tyto dovednosti osvojeny na jiné úrovni. Jejich rozvíjení je významnou podmínkou optimalizování činností v mateřské školce.

Oborové a metodické profesní dovednosti

Tyto dovednosti souvisí s tím, co dělá učitelka s dětmi, čím se s nimi zabývá a jakou didaktiku a metodiku používá. Zejména jde o otázku „co a jak“. Tato část je v profesních dovednostech důležitá.

Speciálně výchovné a diagnostické profesní dovednosti

Vztahuje se k respektu vývojových a individuálních charakteristik dítěte. K rozlišování stavů dítěte při různých činnostech. Dávají základ intervencím zaměřených na dítě. Učitelka průběžně provádí pedagogickou diagnostiku, reaguje na změny ve skupině dětí.

Mezi základní prvky sociálních dovedností, jako vzájemné poznávání, vytváření příznivé atmosféry, důvěra, poskytování podpory a pomoci, projevování tolerance a odpovědnosti. Hrají důležitou roli ve všech dlouhodobých mezilidských

vztazích. To platí i pro mateřskou školu. Učitelka je modelem, který působí při osvojování a rozvíjení rozličných sociálních dovedností. (Gillernová, 2008)

Některé sociálně psychologické dovednosti:

- Akceptace osobnosti dětí, rodičů a kolegů
- Autenticita projevů učitelky ve vztahu k sociálním partnerům
- Empatie k jednotlivému dítěti i ke skupině dětí, rodičům a kolegům
- Naslouchání
- Odlišování prožitků a pocitů od úvah, úsudků a názorů u sebe i ostatních
- Orinocce na konkrétní situace
- Podporování sebekontroly a sebeřízení u sebe i dětí
- Porozumění neverbálním projevům jedince
- Respektování a tolerování odlišného pohledu na projev interakcí
- rozvíjení sebedůvěry a sebejistého vystupování
- umění pochválit
- zpětná vazba v profesních sociálních vztazích
- zvládání konfliktních situací (Gillernová, 2010)

Dovednosti učitele patří k výchovně vzdělávací činnosti. Můžeme jim rozumět, jako předpokladům získaných učením, které slouží k naplnění školních cílů. Slouží nám pro poznávání ovládnutí sebe sama ke komunikaci a jednání s ostatními partnery ve školním prostředí. Rozvíjení sociálních dovedností lze brát, jako jednu z podstatných podmínek pro učitele. Souhrn profesních dovedností je předpokladem k tvořivému a efektivnímu naplňování všech činností učitele. (Gillernová, 2008).

3 OSOBNOST PEDAGOGA

“Být učitelem- stát se nositelem výchovných idejí a ideálů vzdělanosti – znamená být v první řadě osobností.”(Vališová, Kasíková, 2007, s. 16)

3.1 Osobnost

Osobnost je organizovaná a sjednocená struktura složek, která vykonává mnoho funkcí, které slouží k sebezáchově i rozvoji člověka. Je stálá i otevřená změnám. Osobnost je činitelem poznání, vědomí, rozhodování, prožívání a jednání. Osobnost je svobodná i předurčená. (Smékal, 2002)

Každá teorie osobnosti se snaží o základní charakteristiku a podstatu osobnosti. Většina definic se shoduje, že osobnost představuje propojení charakteru, schopností, temperamentu a také konstituční vlastnosti člověka. (Cakirpaloglu, 2012)

Množství definic dokazuje rozmanitost psychických procesů a individuální projevy osobnosti. Některé definice vyzdvihují význam osobnostních rysů například, (postoje, schopnosti, hodnoty, motivy). Definice spojené s biologickou stránkou člověk staví do prvních pozic emoční reakce, stavy nálady, co se označuje pod pojmem temperament. Jiné se zase přibližují sociálnímu pojetí člověka, kde převažuje, morálka, etičnost, charakter. (Cakirpaloglu, 2012)

Pojem osobnost se vyvíjel různými, často protikladnými způsoby. Odlišnost vznikala v pojetí školou nebo teoretickým východiskem, které autor zastává. Uvedeme některé z pojetí (Smékal, 2002).

Většina podrobných definic osobností obsahuje, s některými modifikacemi, tyto momenty:

- komplexní soubor a souhrn momentů: postoje, návyky, vlastnosti, stavy apod.
- vyznačuje strukturou dílčích momentů
- vyjadřuje rozdíly mezi lidmi, či jedinečnost člověka a jeho odlišnost od dalších lidí. (Čáp, Mareš, 2007)

Vágnerová (2004) osobnost definuje, jako poměrně stálý systém, navzájem propojených a ovlivňujících se funkcí psychických i somatických, které determinují prožívání, uvažování a chování jedince.

Křivohlavý (1995) ji uvádí, jako individuální jednotu člověka, která představuje souhrn představ, zážitků, zájmů, cílů, hodnot, očekávání, motivů, myšlenek, strategií, taktik, stresů, charakterových vlastností, důsledků z výchovných stylů, inteligenčních vloh, životních cílů a dědičných vlivů. Toto vše je sjednoceno v celek – osobnosti.

Smékal (2002) osobnost popisuje, jako **látku, formu a obsah**.

- **Látka** je temperament, vitalita a vloh, vrozené dispozice, které ovlivňují přírodní vlivy a dědičnost.
- **Formou** je charakter schopnosti rozvíjející systémy a jednotky osobnosti, jsou získané (naučené, či zvykové)
- **Obsah** je určován socializací (vliv prostředí, výchovy a sebeutváření).

„Proto je možno říci, že osobnost je smysl života člověka a způsob, jakým člověk tento smysl uskutečňuje svým životem. Být osobností znamená být autorem svých činů.“ (Smékal, 2002, s. 41)

3.2 Osobnost pedagoga

„Osobnost učitele je nejmocnější nástroj ovlivňování žáků. Je působivější než zvolené pedagogické metody, prostředky a techniky směřující záměrně k výchovným účinkům.“ (Kohoutek, 1996, s. 32)

Z poznatků pedagogické psychologie je známo, že důležitým motivačním činitelem ve výchovně vzdělávacím procesu je osobnost pedagoga. Osobnost pedagoga je produktem jeho snahy být učitelem. Utváří se během získávání pedagogických zkušeností. (Dytrtová, Krhutová, 2013)

Osobnost pedagoga má důležitou a rozhodující roli ve výchovně – vzdělávacím procesu. Předpokladem dobrého vlivu na žáky je působivost jeho osobnosti. Pedagog by měl žákům imponovat především spravedlivým a klidným postojem, a poté vědomostmi a pracovními schopnostmi. Osobní příklad učitele a jeho vzor je nepostradatelný. (Kohoutek, 1996)

Nauka o osobnosti pedagoga se nazývá pedeutologie. Při zkoumání osobnosti pedagoga se užívají dva přístupy. Přístup normativní a analytický.

- **Normativní přístup** se zabývá cílem, jaký má být učitel, jaké by měl mít vlastnosti, jestliže chce být dobrý ve výchovně vzdělávací práci. Užívá se při ní deduktivní metoda, kterou se snaží určit ideální obraz pedagoga, kterému by se měl každý pedagog přiblížit.
- **Analytický přístup** se snaží určit, jaké mají pedagogové reálné osobnostní vlastnosti. Využívá se induktivní metoda. Spadají sem psychologická vyšetření pedagogů, výpovědi žáků a studentů o svých učitelích (Kohoutek, 1996)

„Autoři se shodují, že mezi žádoucí osobnostní charakteristiky učitele patří morální bezúhonnost, schopnost komunikace, odolnost vůči zátěži, emocionální inteligence a schopnost sebepoznání sebereflexe. Osobnostní charakteristika učitele je typická zvýšenou sociální komunikativností, sociální citlivostí a citovou stabilitou. Osobnostní kvality učitele jsou základním předpokladem pro atmosféru ve třídě a realizaci výchovně – vzdělávacího procesu.“ (Dytrtová, Krhutová, 2013, s. 37)

3.3 Osobnostní předpoklady Učitelky MŠ

Obsahují souhrn požadavků na psychickou a fyzickou vybavenost, která je nutná k dobrému provádění profese. Práci učitelů lze přirovnat k nejnáročnějším povoláním. Je to způsobeno neustálým vysokým soustředěním, permanentním rozhodováním a hlučností prostředí. K hlavním psychickým předpokladům pro úspěšnou práci pedagoga patří stabilní osobnost (vyrovnanost, emoční zralost- která souvisí s věkem, zdravím, sociálně ekonomickým statutem a taktéž s rodinným zázemím). Mravní zralost, cit pro spravedlnost, samostatnost, trpělivost, aktivnost, rychlost a přiměřenost reakcí, tvořivost, inteligence a verbální předpoklady. Od pedagoga je očekáván kladný vztah k dětem, část filantropie a trocha altruismu (vnitřní potřeba pomáhat druhým). (Drahovzal, Kilián, Kohoutek, 1997)

Prioritním osobnostním předpokladem pro úspěšnost práce je pozitivní motivace pedagoga. (Drahovzal, Kilián, Kohoutek, 1997)

Velice často je také pokládán důraz na pedagogický optimismus, který propagoval již J. A. Komenský. Jde o pozitivní přijetí vzdělávaného, vzdělavatelem. V pedagogické profesi je tím myšleno empatické přijetí jedince se všemi jeho rozmanitostmi a projevy. (Dytrtová, Krhutová, 2013)

K dalším předpokladům patří:

- Racionální využití pracovního a volného času.
- Výchovné působení na děti a podněcovat je k aktivním činnostem.
- Zpřesňovat kritéria a realizovat požadavky.
- Přispívat ke zdokonalování pracovních podmínek a racionální využit (Drahovzal, Kilián, Kohoutek, 1997)

Osobnostní kvality učitelů

Výzkumy, které byly zaměřeny na chování učitelů, ještě zcela neosvětlili celou problematiku. To ovšem nebude možná skoro nikdy. Charakteristika učitelů závisí na mnoha faktorech, jako je sociální původ, jeho osobnost i osobnost žáků, které vyučuje, kteří se neustále proměňují. Učitelova komplexní povaha se neustále proměňuje, podle dané situace. (Švecová, Vašutová, 1997)

Definice kvality učitele:

- Znalost v kurikulární oblasti
- Pedagogické schopnosti a dovednosti využívat zásobu výukových strategií
- Být schopný sebereflexe a sebekritiky, jako ověření kvality učitele
- Empatie a zájem o druhé v oblasti důstojnosti a kognitivních výsledků
- Manažerské kompetence, učitel zodpovídá za řízení věcí ve třídě i mimoni

Motivace k učitelskému povolání

Motivace dobrého učitele vyplývá z jeho práce. Tím, že při práci uspokojuje některé své psychické potřeby. (Holeček, 2001)

Z pohledu motivace k učitelskému povolání můžeme dle Casselmanovy typologie rozdělit základní 2 typy učitelů.

- **Logotrop** – Takový učitel je zaměřen na obsah svého předmětu. S nadšením vede kroužky a sbírá nejrůznější podklady a materiály pro další práci. Nikdy nelituje vynaložený čas a námahu pro získání žáků.
- **Paidotrop** - Tento typ učitele bývá převážně orientovaný na žáky. Jejich problémy, zájmy atd. (Holeček, 2001)

Schopnosti učitele

Z pohledu výzkumu je vhodné rozčlenit chování a schopnosti do kategorií, avšak z hlediska praxe působí vždy společně. (Švecová, Vašutová, 1997)

Hnací síla- angažovanost

Dobrý učitel je zaujatý svojí prací. Umožňuje jim hledat nové metody a i negativní situace je motivují k vylepšování jejich práce. Jeho rozvoj umožňuje právě zájem o pomoc žákům. Dobří učitelé jsou zaujatí prací pro žáky, kolegy a vlastní profesi.(Švecová, Vašutová, 1997)

Předmětová didaktika

Učitelé, jež chtějí dosáhnout dobrého výkonu, musí znát postupy, jak vyučovat. Ví jak sdělit informace a rozvíjet dovednosti žáků. Didaktiky a zajeté účinné postupy jsou zásobou, kterou má skoro každý učitel ve svém repertoáru.

Miluje děti

Náklonnost mezi dětmi a učiteli dokáže přispívat k pozitivní atmosféře při učení. Učitel, který se zajímá a hovoří se svými žáky vřele, i bez pozitivní odezvy. Snaží se u žáků budovat pocity sebedůvěry a důležitosti, aby každé dítě mohlo prožít pocit úspěchu.

Příkladem morálního chování

Pedagog se zajímá jak o intelektuální stránku svěřence stejně tak o rozvoj morálního charakteru.

Efektivně řídí skupiny

Ve třídě pracuje učitel s 20 a více žáky zároveň. Vzájemná interakce individualit dětí, vytváří neočekávatelný sled událostí. Usměrnování a motivování uvedených reakcí je výsledkem umění učitele.

Včleňuje novou technologii do výuky

Očekává se, že pedagogové se s vývojem doby učí používat a využívat digitální technologie a včlenit ji do výuky.

Ovládá různé modely vyučování a učení

Učitel ovládá řadu modelů, jak vést výuku. Má osvojeny praktické i teoretické znalosti různých konceptů vedení hodiny. Jak předávat informace, utvářet dovednosti.

Přizpůsobuje se a improvizuje

Pedagog je vybaven schopností rychle improvizovat. Umí přijímat dlouhodobé změny. Dokáže se přizpůsobit žákům, systému a světu okolo.

Zná své žáky

Učitel by měl znát individuality svých žáků. Jedním z důvodů je orientace na žáka. Dalším důvodem může být blízkost mezi pedagogem a žákem, který jej dokáže lépe motivovat.

Vyměňuje si ideje s ostatními učiteli a spolupracuje s nimi

Stát se dobrým učitelem nelze bez komunikace s kolegy. Výměny informací a zkušeností na formální i neformální úrovni. Jsou důležité pro profesní rozvoj učitele.

Pro vylepšování své práce se zapojují učitelé do týmů, kdy spolupracují a plánují společně.

Reflektuje sebe sama

Učitel by měl být schopný reflexe. Zamyšlením se nad vedením své výuky. Reflexe přispívá ke zlepšení praxe.

Zdokonaluje učitelskou profesi

Učitelé přebírají odpovědnost za školu, svojí třídu i sami za sebe. Kvalitní pedagog se neustále vzdělává a buduje si poznatkovou základnu pro svou profesi.

Přispívá společnosti

Pedagog mnohdy nespátřuje svůj cíl pouze v systému školství, ale zajímá se i o společenské problémy. Ve své výuce se pak snaží žákům předat, jak se vypořádávat s konflikty a problémy například multikulturalismus. (Švecová, Vašutová, 1997)

4 VÝZKUMNÁ ČÁST BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tato bakalářská práce si určuje za svůj cíl objasnit a zmapovat otázky, profesního a osobního života učitelky v mateřské škole. Především se zaměřím na to, jak působí profese učitelky na osobní život, jak učitelky vnímají svou profesi a jako poslední, jak se navzájem ovlivňuje profese a osobní život. Věřím, že tato práce objasní, co vše je úkolem předškolního pedagoga. A jak působí na osobní život učitele.

V první části se zabývám metodami, které byly použity pro výzkum. V další části jsou objasňovány výsledky, které vznikly kódováním.

4.1 Cíl práce a výzkumné otázky

Cílem výzkumu je zjistit, jaké část osobního života ovlivňuje profese v mateřské škole. Dalším cílem je zjistit, jak se navzájem ovlivňuje profesní a osobní život. Také se ptám na otázku, jak učitelky vnímají svou profesi.

Pro svoji práci jsem si zvolila následující výzkumné otázky:

- 1) Jaké části osobního života ovlivňuje profese pedagoga v mateřské škole?
- 2) Jaké vlivy vnímají učitelky ve své profesi?
- 3) Jak se navzájem ovlivňuje profese pedagoga a jeho osobní život?

5 UVEDENÍ DO METODOLOGIE VÝZKUMU

Ke sběru dat pro bakalářskou práci byl použit kvalitativní výzkum. Miovský(2006) jej popisuje, jako přístup, který analyzuje a interpretuje nekvantifikovatelné vlastnosti pomocí kvalitativních metod.

Metoda, která byla zvolena, je rozhovor neboli interview. Je nejčastěji používanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu. Cílem je porozumění a pochopení členů skupiny.(Švaříček, Šedřová, 2007)

Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum je často chápán, jako doplněk kvantitativních výzkumných strategií.(Hendl, 2005) Kvalitativní výzkum je založen na porozumění a zkoumání sociálního nebo lidského problému. Výzkumník utváří celkový obraz. Analyzuje rozličné texty a podává informace o výzkumu, které provádí v přirozených podmínkách.(Creswell, 1998 in Hendl, 2005) U kvalitativního výzkumu se na začátku určí základní výzkumné otázky., které se při sběru a analýze dat se mohou měnit a doplňovat. Práce výzkumníka je přirovnávána k detektivovi. Výzkumník si vybírá na základě svého uvážení další jedince a data, která bude potřebovat. (Hendl, 2005)

Hloubkový rozhovor

Nejčastěji používanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu je rozhovor. Často se označuje, jako hloubkový rozhovor. Definujeme jej jako nespecifické dotazování jednoho respondenta jedním badatelem pomocí otevřených otázek. Pomocí hloubkového rozhovoru zkoumáme členy určitého prostředí, nebo specifické sociální skupiny. Cílem je porozumění a pochopení členů skupiny. Pochopit jejich pohled bez omezení dotazníkem. Hloubkový rozhovor dovoluje uchopit strukturu slov v základní podobě, což je cílem kvalitativního výzkumu. (Švaříček, Šedřová, 2007)

Hloubkový rozhovor má dva hlavní typy rozhovoru. Prvním může být **polostrukturovaný rozhovor** (otázky pochází z předem připraveného seznamu témat)dalším je **nestrukturovaný** či **narativní rozhovor** (v podstatě může být založen na jediné připravené otázce, dál badatel vychází z poskytnutých informací od respondenta), (Švaříček, Šedřová, 2007).

Polostrukturovaný rozhovor

Polostrukturovaný rozhovor je jeden z nejužívanějších metod interview. Předchází nevýhodám nestrukturovaného rozhovoru i rozhovoru strukturovanému. Oproti nestrukturovanému rozhovoru vyžaduje větší přípravu. Tazatel musí vytvořit okruhy otázek, na které se budeme ptát. U polostrukturovaného interview je určeno „jádro rozhovoru“ témata a otázky, které tazatel musí probrat. Může se lišit pořadí, styl pokládání otázek a mohou se nabízet další doplňující informace k otázkám. (Miovský, 2006)

5.1 Výběr výzkumného vzorku a získávání dat

Data pro bakalářskou práci byly získány metodou záměrného výběru.

Je velice častou metodou, se kterou se setkáváme u kvalitativního přístupu. Při výběru výzkumného vzorku, vyhledáváme cíleně účastníky určitých vlastností, kteří splňují určená kritéria a jsou ochotni se zapojit do výzkumu. (Miovský, 2006)

Při sběru dat jsem se potýkala s problémem na dohodnutí času rozhovoru. Učitelky jej neustále odkládaly na později. Z důvodu nedostatku času, nemoci kolegyně, pořádání akce pro rodiče. V některém případě na mne zapoměly a nemohly si udělat čas. Přestože jsem se telefonicky ohlašovala den předem. Rozhovory byly uskutečňovány převážně v kancelářích školky, kde byl klid a učitelky se tam cítily pohodlně. Jeden z rozhovorů se uskutečňoval v domácím prostředí.

Učitelkám byl při domlouvání data přiložen i okruh otázek na které se mohu zeptat, aby se mohli lépe připravit na rozhovor.

Podle mého úsudku nebyly pro vedení rozhovoru ideální časové podmínky. Učitelky chtěly mít rozhovor uskutečněný, co nejrychleji. Nejkratší rozhovor trval dvanáct minut nejdelší pak čtyřicet pět minut.

5.2 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumný soubor pro moji bakalářskou práci tvořili učitelky mateřské školy různorodá věková kategorie a délka praxe. Hlavním kritériem pro mne bylo, že pracují v mateřské škole, jako předškolní pedagogové.

Výzkumu se účastnilo sedm učitelek a jedna ředitelka/učitelka mateřské školy. Část učitelek pracuje ve vesnické malotřídní školce a část působí v městské školce s pětitřídami.

6 MEDAILONKY ZKOUMANÝCH UČITELEK

V medailoncích, krátce představím jednotlivé učitelky, kdy a jak probíhaly rozhovory. Z důvodů anonymity mají učitelky pseudonymy. U a pseudonym učitelky.

U. Dana

Učitelka Dana 51 let rodinu a dvě dospělé děti. Ve školce pracuje od ukončení střední pedagogické školy. Vyzkoušela si pracovní pozici učitelky, ředitelky. S postupem času zjistila, že pozice učitelky ji více naplňuje. Pracuje v malotřídní školce ve městě. Svou práci má velice ráda.

Rozhovor probíhal v domácím prostředí. Trval přibližně čtyřicet pět minut. Dana byla sdílná, avšak občas nevěděla, jak na některé otázky odpovědět. Otázky ji nutily zamyslet se nad nimi déle, než odpověděla. Některé otázky v Daně vyvolaly negativní emoce, jako je smutek, skleslost, pláč. Nicméně když začala hovořit o dětech, negativní emoce odezněly.

U. Kája

Učitelka Kája 49 let. Povolání učitelky v mateřské škole se věnuje od dostudování střední pedagogické školy. Pracuje v pětileté školce ve městě, jako učitelka. Má dospělého syna a manžela.

Rozhovor se odehrával v klidné kanceláři mateřské školy. Trval přibližně 20 minut. Kája byla velice sdílná a veselá po celou dobu rozhovoru, ke kterému přistupovala s nadhledem. Tento přístup uplatňuje i ve své praxi.

U. Maruška

Učitelce Marušce je 54 let. Má rodinu s dvěma dospělými syny. Ve školce pracuje celý život od ukončení střední pedagogické školy. Na pozici ředitelky mateřské školy pracuje většinu svého profesního života. Současně je i učitelkou předškolních dětí na pětileté školce.

Místem rozhovoru byla kancelář ředitelky. Trval nejkratší dobu ze všech rozhovorů. Maruška mluvila velice rychle a k věci. Při rozhovoru mi připadala rozrušená, přehlcená, smutná. Z rozhovoru vyplynulo, že je to na základě dvou funkcí zároveň.

U. Olina

Učitelce Olině je 36 let. Ve školce pracuje půl roku. Má vystudované učitelství pro druhý stupeň, ale deset let pracovala jako manažer v Holandské firmě. Nyní pracuje jako učitelka v malotřídní mateřské škole. Olina má manžela a dvě děti předškolního věku, kterým se díky nynější práci může více věnovat a je spokojenější.

Rozhovor se odehrával v prázdné třídě mateřské školky. Trval přibližně 20 minut. Olina odpovídala stručnými a výstižnými odpověďmi. Při rozhovoru se neustále koukala na hodiny, těšila se na odchod domů.

U. Jana

Janě je 35 let. Má rodinu, osmiletou dceru a dvanáctiletého syna. Pracuje pět let v malotřídní školce na vesnici. Potřebné vzdělání získala dálkovou formou na střední pedagogické škole. Dříve pracovala v továrně. Věnuje se volnočasové pedagogice pro děti, která ji zaujala i dřív a dovedla ji k této práci.

Rozhovor se odehrával v klidné třídě mateřské školy. Trval asi 20 minut. Jana při rozhovoru vypadala unaveně a vyčerpaně. Odpovídala potichu a rozvážně.

U. Anna

Anně je 54 let. Ve školce pracuje celý život od dostudování střední pedagogické školy. Pracuje v pětileté školce ve městě. Zastává funkci zástupkyně ředitelky a učitelky. Má rodinu, dvě dospělé děti, které již založily své rodiny.

Rozhovor se odehrával v klidné kanceláři mateřské školy. Rozhovor trval asi 25 minut. Anna během rozhovoru působila vyčerpaně. Avšak odpovídala velice jasně, energicky a s úsměvem.

U. Jitka

Učitelce Jitce je 45 let. Má rodinu s dvěma dospívajícími dětmi. Předtím pracovala, jako sekretářka. V této práci byla nespokojená. Nyní pracuje 5 let, jako učitelka v malotřídní mateřské škole na vesnici. Dostudovala střední pedagogickou školu. Nyní studuje na univerzitě 1. rok speciální pedagogiky pro učitele.

Rozhovor se odehrával ve třídě mateřské školy. Trval asi 30 minut. Jitka byla pozitivní, usměvavá a připadala mi velice energická a radostná. Některé mé otázky ji vedly k zamyšlení nad její prací.

U. Oliná

Učitelce Olině je 38 let. Má rodinu s dvěma dospívajícími dětmi. K práci se dostala později, avšak vždy chtěla pracovat jako učitelka v mateřské škole. Dostudovala střední pedagogickou školu. Nyní zastává místo učitelky jedenáctým rokem na městské školce. Svou práci považuje za poslání.

Rozhovor se odehrával v prázdné třídě mateřské školy, trval asi 20 minut. Z Oliny během rozhovoru vyzařovala energie. Nad otázkami se pozastavovala. Nikdy ji v tomto kontextu nenapadly

7 ZPRACOVÁNÍ A VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Tato kapitola obsahuje přehled výsledků, a jak jsem jich dosáhla.

Fixace kvalitativních dat je důležitý krok pro získání základního materiálu. Pro lepší analýzu dat byla použita transkripce. Tedy převedení textu z povahy netextové do povahy textové. (Miovský, 2006) Dále jsem postupovala kódováním textu. Kódování představuje operaci, jejíž pomocí je text rozložen na jednotky. Jednotlivým jednotkám je přiřazeno nové pojmenování. S takto nově označenými fragmenty, výzkumník pracuje dál. (Švaříček, Šedřová, 2007)

Při kódování jsem došla k uvedenému seznamu kódu. Jednotlivé kódy byly rozřazeny do kategorií, jež odpovídají na výzkumné otázky.

- Učitelka ve volném čase
- Učitelka s morální bezúhonností
- Protiřečení
- Mimoškolní aktivity
- Rodina
- Přístup k dětem ovlivněn literaturou a reflexí
- Sběr materiálů a nápadů pro školku
- Přípravy ve volném čase
- Myšlenky na školku
- Dovednosti a zájmy učitele
- Vzhled a chování učitele
- Odpočinek a relaxace
- Vlastní zkušenosti
- Problémy a náročné situace v mateřské škole
- Pohled učitelky na svou profesi
- Profesní naplnění a poslání
- Působení dětí, jako motivace pro zlepšení pedagoga.
- Prolnutí

V dalším textu budou kódy zařazeny pod jednotlivé otázky, které souvisí s jejich názvem.

7.1 Jaké části života ovlivňuje profese učitele v mateřské škole

Život je složen z mnoha dílků. Práce, volný čas, rodina, odpočinek, spánek a mnoho dalšího. Do osobního života spadají všechny dílky a navzájem se ovlivňují.

Z kódování vyplynulo, že profese učitele v mateřské školce ovlivňuje 3 části jejich života. Kategorie jsou:

- **Vliv na volný čas** - učitelka ve volném čase,
učitelka s morální bezúhonností,
mimoškolní aktivity,
myšlenky na školku,
přípravy,
sběr materiálů a nápadů do školky,
odpočinek a relaxace.
- **Vliv na rodinu** - rodina,
přístup k dětem ovlivněn literaturou.
- **Vliv na osobnost pedagoga** - dovednosti a zájmy učitelky,
vzhled a chování učitele.

Volný čas

Z odpovědí vyplynulo, že profese ovlivňuje velkou část volného času. Respondentky odpovídaly, že i mimo pracovní dobu jsou stále vnímány, jako učitelky.

Kája: „Opravdu lidi nás učitele sledují. I v soukromém životě, když si jdeme sednout na pivo. Rodiče chtějí pro svoje děti kvalitního pedagoga, který nemá žádné neřesti.“

Maruška: „Určitě jsem sledována jako pedagog. Už jsem si na to zvykla, ale dříve to nebylo příjemné.“

Jana: „Takže si dávám pozor, tak jako, když jsou nějaké hody. Člověk si dá nějaké to pivko. Přijde mi to před těma dětma takové špatné. Přitom je to můj volný čas můžu jej trávit tak, jak chci.“

Důvodem pro tento pocit sledování může být, že pedagog pracuje přímo s dětmi lidí, které potkává. A má být vzorem pro jejich děti.

Maruška: *„Je to kvůli tomu, že pracujeme s dětmi, vychováváme je.“*

Respondentky Jana a Alena se zmiňují, že i ve volném čase. Bývají často oslovovány maminkami, které se jich ptají na věci, které mají být řešeny ve školce.

Jana: *„Jdu v sobotu nakupovat. Tak maminka se ptá na kloučka ve školce, defakto v čase, kdy já nejsem v práci. A ptá se mě na věci ze školky, který se mají řešit tam a ne tady.“*

Alena: *„Možná nemůžu někdy někam vyjít ven, protože jsem celebrita. A paní učitelko sem a paní učitelko tam.“*

Respondentky taktéž zmiňovaly, že některé z akcí školek jsou mimo pracovní dobu. Pořádají se v době jejich volna.

Lidka: *„Třeba teď máme Maláčky, což je program pro nové rodiče s dětmi, kteří sem přichází vždy ve čtvrtek na hodinu. Už mám po pracovní době a věnuji se tady tomu.“*

Jitka: *„Hodně našich školkových akcí je i třeba o víkendu nebo odpoledne. Tak je toho času méně.“*

Dana: *„Rodiče vyžadují po učitelkách mnoho věcí a občas si neuvědomují, kolik věcí za tím je.“*

Z výzkumu i vlastní pedagogické činnosti jsem se dozvěděla, že mnoho práce učitelky je skryté pod rozsáhlými přípravami a administrativou, která by měla být vykonávána v nepřímé činnosti, avšak častou praxí je, že vše je vykonáváno ve volném čase.

Dana: *„Nemám čas v práci ani v nepřímé práci. To v tom člověk neudělá je rád, že zapíše do třídní knihy. Občas taky natahuješ nepřímou práci na úkor přímé. Takže svou nepřímou činnost dělám z velké části doma. Přípravy si dělám.“*

- Lidka:** „V mém volném čase nad rámec pracovní doby tak určitě. A určitě jako spousty volného času věnuji tomu, abych se dobře připravila asi jo, ale že by mi to vadilo? To nevadí.“
- Olina:** „To chystání materiálů. Je to půl napůl, když potřebuji udělat nějaké materiály, nástěnky, papíry. Tak to dělám tady. Místo toho, abych v neděli večer se dívala v klidu na televizi tak se chystám do školky, dělám přípravu u televize.“
- Kája:** „Teď už mi přípravy nezabírají tolik času. Když jsem byla mladší tak jo, chtěla jsem mít všechno promyšleno.“
- Jitka:** „Tak tady jsem třeba dýl, když dělám přípravu, tak mě to zabere několik hodin, než se to udělá.“
- Maruška:** „Nekončí to nepřímou prací, protože to nestíhám, chodím k dětem, mám tam výuku. Beru si práci domů, dělám to po večerech.“

Také respondentky vypověděly, že dělání příprav berou, jako samozřejmost, která k tomu povolání patří. Stejně, jako neustálé vzdělávání.

Avšak děláním příprav práce učitelky nekončí. Čtyři pedagožky vypověděly, že stále někde hledají a nachází inspiraci, kterou by mohly upotřebit. Vše si zakládají a dělají si zásobu všemožných věcí.

- Olina:** „Doma se pořád pokouším něco vymýšlet. Pořád, jakoby nějakým způsobem jdu, něco někde vidím, bliknu si na nástěnku. To se mi líbí. To bych mohla dělat. Stále sleduji.“
- Anna:** „Kdykoliv, když uvidím něco, co by se mi hodilo, líbilo do školky. Tak si to buď nějak ofotím, nebo uchovám.“
- Kája:** „Někde na počítači hledám, ale to neberu, jako přípravu. To беру jako samozřejmost a něco hledám a najdu. To mi připadá, jako celkem normální, že člověk potřebuje vidět, vědět. To je fajn, to mne zaujalo. To bych mohla donést a ukázat dětem.“

Dana: „Spousty věcí, které jsem uviděla v časopisu. Došla jsem k dobrým rébusům, aktivitám pro děti. Hned jsem si je vystřihovala., Někakej námět a schovala sem si do budoucna. Nebo cokoliv na internetu. Dneska je tolik věcí a možností.“

Proto, aby se učitelky dobře připravily a nachystaly, věnují spousty volného času, avšak dle výpovědí. To dělají rády, protože je práce baví a naplňuje. Také věnují čas myšlenkám na školku, co je potřeba zařídit, či udělat.

Některé učitelky se vyjádřily, že ve volném čase, často myslí na školku. Zvláště z důvodů, příprav na další den, složitých situací ve školce a dalších.

Anna: „Dost často myslím na školku i ve volném čase, ale není to tak, že by mi to bylo na přítěž.“

Jana: „Když se něco vyskytne, něco v čem si přemýšlím, tak to určitě nosím domů. A doma si na to vzpomenu.“

Maruška: „V neděli už zase přemýšlím, co zase ve školce, abych zajistila divadla. Na ředitelky se klade mnoho administrativy. Tím, že jsem ředitelka, je to pro mne náročné.“

Další část, která je ovlivněna profesí je odpočinek a relaxace, který odpovídá činnosti pedagoga tak, aby si odpočinul. Proto většina učitelů vybírá pro relaxaci aktivní odpočinek, kdy “vypnou hlavy” a odpočinou psychické zátěži. Tři respondentky také odpočívají u hudby.

Anna: „Od jara do podzimu na zahradě, odreagovat se tou fyzickou prací. V zimě odpočívám u televize. Mám v oblibě pořady, ve kterých se nic neřeší. Není to psychicky náročné, prostě hledím a relaxuji.“

Dana: „Relaxuji u hudby. Ta je stěžejní. Taky manuální práce. Motyčku a jdu okopávat. Změna té činnosti z duševní na fyzickou, kde mi vypíná hlava.“

Jana: „Já mám zahrádku, pole, když je teplo. Přes zimu chodím na procházky, pouklízím si doma. Nebo si hraji s vlastními dětmi.“

Jitka: „Já se stavím u kamarádky na kafe. Na chvilku si jdu zacvičit a relaxuji i s dětmi v keramice.“

Lidka: *„Nejvíce si odpočinu. Já strašně ráda šiju, takže šiju, anebo si pustím relaxační hudbu.“*

Eva: *„Sledováním televize u té nejvíce odpočinu, a že si zahraji na hudební nástroj a zazpíváme si.“*

Avšak učitelka Kája mne velice překvapila svou odpočinkovou činností.

Kája: *„Jízda v autě, to si odpočnu. Uklidním, to mi dělá hrozně dobře a nesmí se měřit rychlost. To je má neřest. Mimo rychlou jízdu v autě Kája odpočívá.*

Když chci vypnout, potřebuji se vyspat. Uklidím domácnost, podmetáte chodník, posekáte zahradu, z toho všeho máte radost. Takové běžné radosti života.“

Rodina

Profese pedagoga neovlivňuje pouze volný čas, ale i rodinu učitelky. Zvláště pak přístup k výchově dětí.

Kája: *„Hlavně ve výchově mého syna. No, že jsem na něho byla taková důsledná. Chtěla jsem, aby se uměl chovat, aby se uměl v dospělosti postarat.*

Taky když chci vypnout. Já se potřebuji vyspat, ale mám báječnou rodinu, která tato situaci chápe.“

Lidka: *„Mám pocit. Byť mám pubertální děti, tak k nim přistupuji trochu jinak. Jakoby s nadhledem. Někdy se to odráží doma, když tě tady něco vytočí. Jsem podrážděná a nemluvím s okolím.“*

Jana: *„Občas doma slyším takové, ano paní učitelko. Nebo se vyskytne, něco v čem si přemýšlím. Tak to určitě nosím domů a řeším s manželem.*

Tím, že mám malé děti. Občas přijdu domů a oba dva, mamko, mamko... potřebovala bych se někam zavřít sama. Manžela využívám na různé akce ve školce“

Jitka: *„Tím, že mám velká děcka. Občas řeknu, potřebuji toto udělat a nachystat. Tak zaměstnám celou rodinu.*

Největší vliv na rodinu tím, že jsem se chtěla začít učit dál, chtěla jsem studovat. Tak doufám, že jdu dětem příkladem.“

Maruška: *„Když byly menší, určitě to bylo na úkor rodiny. Já mám takřka asi na rodinu čas jenom v tu sobotu.“*

Anna: *„Vyhýbám se vnoučatům. Můžou přijít, až týden po skončení školního roku, ale doma už potřebuji klid.“*

Olina: *„Takovej ten prostor u nás mají více děti, jakoby až od té doby, co jsem opravdu změnila profesi.*

Takovej ten školkovej režim jsme zavedli i doma.“

Dana: *„Můj přístup k výchově mých dětí na sto procent jako. Díky těm zkušenostem ze školky. Neteř říká této. Ty na všechno něco umíš. Básničky, pohádky, říkanky.“*

Respondentky Jana a Jitka zmiňují, že díky práci se dostávají k odborné literatuře, která jim pomáhá.

Jana: *„Člověk se dostane tady k těm odborným věcem Tak sleduji i vlastní chyby na svých dětech. Jak je napravit“*

Jitka: *„Tak opravdu to pomáhá. Reflexe. Když vidím, jak jsem, co jsem dělala. Bylo to dobré takto reagovat. Používám ji i doma. S dcerou.“*

Osobnost pedagoga

Profese pedagoga ovlivňuje také pedagogovu osobnost. Jeho dovednosti, schopnosti, přístup k životu. Avšak nejen profese ovlivňuje osobnost pedagoga, ale učitelka ovlivňuje svou profesi. Například svými zájmy a dovednostmi.

Jitka: *„Mám tři děti, každé je jinačí, naučila jsem se s každým z nich vycházet. Tak tyto fígle. Tady využiji.*

Taky mě děti nutí zdokonalovat se ve hře na klavír.“

Dana: *„Zkousím spousty rukodělných činností, které jsem v práci chtěla dělat. Nejdřív si to musím sama vyzkoušet. Tak se lépe stavím k problémům. Toto už jsem někdy řešila. Tak takto teda ne.“*

Maruška: *„Když jsem předstoupila před rodiče, neuměla jsem mluvit. Měla jsem obavy, byl ve mně strach, potom už to odeznívalo.“*

Lidka: *„Já ráda tančím. Mám ráda hudební výchovu a pohybovou. Tak to zavádím i tady.“*

Kája: *„Naučila jsem se lépe komunikovat s rodiči.“*

Dana zmiňuje, že důležitou oblastí pro výkon učitele jsou i digitální technologie, které jsou stále více potřeba.

Dana: *„Umět si upravit, sestříhat písničky na vystoupení. To všechno je takové potřeba. Je to k dobru umět pracovat s dnešní technikou“*

Respondentky se také shodují, že jejich práce má vliv na vzhled. Zvláště kvůli tomu, že chtějí stačit dětem. Taktéž ovlivňuje jejich chování a přístup k životu.

Kája: *„Udržuji se více v pohybu, prostě zdravý životní styl k tomu patří k tomu povolání. Nechci být paní učitelka, která se nemůže ohnout a nemá zdravé myšlení.“*

Lidka: *„Připadám si, že jsem emočně vyrovnanější díky té práci.“*

Jitka: *„Mám pocit, že nestárnu, co jsem změnila zaměstnání tak spousta lidí říká, že jsem omládla.“*

Taky se víc pozoruji, jak mluvím, nedělám chyby, pozoruji se víc a hlídám se. Chodím hodně cvičit a chci nějak vypadat a dohonit dítě“

Olina: *„Určitě jsem změnila mluvu, slovník, vyjadřování, že více gestikuluji, než promlouvám. Taky používám mimiku, aby to děti opravdu poznaly. Někdy tak mluvím i na ty dospělé.“*

Dana: *„Lidi mi říkají, že když mě vidí. Tak vypadám přísně, ale pak když se mnou mluví, tak to tak vůbec není. Doma při kávě si občas secvičuji, cviky, básničky. Tak se občas ozve. No jo Učitelka.*

Taky se udržuji více aktivní v činnosti.“

7.2 Jaké vlivy vnímají učitelky ve své profesi

Z kódování vyplynuly 2 základní oblasti vlivů na profesi učitele: Kategorie jsou:

- **Pozitivní vlivy-** profesní naplnění,
působení dětí, jako motivace pro zlepšení pedagoga.
- **Negativní vlivy-** problémy a náročné situace v mateřské škole.

Na učitelky v mateřské škole. Působí mnoho vlivů. Rodiče, děti, nečekané situace, prostředí, nálada. Jak na ně tyto vlivy působí?

Pozitivní vliv

Z výzkumu jsem se dozvěděla, že většinu respondentek profese učitelky naplňuje. Mají z ní radost a baví je. Z různých důvodů.

Olina: *„Je to každý den jiný, specifický a jak říkám mě to tak nějak zase naplňuje. Když se něco povede tak z toho mám velkou radost a to jsem z žádné faktury neměla.“*

Maruška: *„Pokud to v sobě ta učitelka nemá. Tak do práce nechodí ráda. I když je to tak těžké. Tak já se těším, co je naučím a co spolu budeme dělat. Toto mne naplňuje“*

Anna: *„Baví mě ta práce. Já tu práci potřebuji. Jak se jim o prázdninách vyhýbám. Tak je k životu potřebuji. Mě nabíjí ty děti. Dělá mi to dobře.“*

Dana: *„Ty jsou úžasný, spolupracují. Ty jsou tak. Nevím, co bych na to řekla. Účastni se toho. Je to takový osobní pouto.“*

Lidka: *„Hlavně mne teda naplňuje. Přesně tuto práci jsem chtěla vždy dělat od mala. Tak mne nesmírně naplňuje. To není práce, to je poslání, že každý to dělat nemůže.“*

- Jitka:** *„Mně to naplňuje. Jsem spokojená, splnila jsem si sen, když jsem chtěla pracovat s dětmi. Pro mne je to skoro poslání přála jsem si to celý život a snažím se jim to teď dát. Takže ony jsou pro mne všechno.“*
- Maruška:** *„Mám ráda děti, mám dobrý pocit z toho, že je něco naučím, obohatím. Dělá mi to radost.“*
- Anna:** *„Tím, že jsou ty děti takové bezprostřední. Líbí se mi dětské reakce, myšlení jednání.“*
- Olina:** *„Tato práce mne opravdu baví. Je to práce s živým materiálem prostě jsou to děti někam je vedete, pokoušíte se, snažíte se. A ty děti to oceňují.“*
- Lidka:** *„Ta zpětná vazba od těch dětí. Ty děti jsou strašně čisté duše. Ony jsou takový ten motor, co tě pohání.“*
- Jitka:** *„Děti mě nutí se zdokonalovat, člověk se stále učí, Ty děti dají reakci hned.“*

Negativní vliv

Z výzkumu se mi dostalo odpovědi, že na pedagogy působí i negativní vlivy. Mohou to být různé náročné situace například, komunikace s rodiči, když nevidí výsledky své práce a další. Respondentky dodaly, že tyto situace jim odlehčují děti. Díky, kterým tuto práci vykonávají.

- Dana:** *„Protože ty děti. Ta práce s nimi za to stojí. Když tě něco zraní. Ty děti jsou v té práci taková záchrana.“*
- Maruška:** *„Já toho odpočinku mám velice málo. Už jsem si zvykla za ty roky. Především je to způsobené tou administrativou.“*
- Anna:** *„Nedělají mi dobře velké přesuny, když jedeme do divadla“*
- Kája:** *„Vztah učitel rodič. Když já potřebuji, aby čtyřleté dítě, které nemluví, aby navštívil logopeda. A rodič se staví vyhýbavě“*

Alena: „Náročné je pro mne zaujetí dětí. Taky mi přijde náročná komunikace s rodiči. Máme tu tatínka, který je nadřazený a myslí si, že ženské jsou slepice. Každý ráno nám dává čočku jenom tak.“

Dana: „Když tu byl neslyšící a onemocněla asistentka. Matka nebyla schopna pochopit, že školka je pro dítě momentálně nebezpečná. Rozběhl se mi do silnice. A volat je zbytečné. Bylo to velmi stresující.“

7.3 Jak se prolíná profese učitelky a osobní život?

Z provedeného výzkumu vyplynulo, že profese a osobní život na sebe mají vliv. Nelze změřit, jak moc je vliv velký. Avšak z mého šetření vyplynulo, že profesní a osobní život od sebe oddělit nejde. Vždy se bude navzájem prolínat.

Lidka: „Je to super. Všechno to do sebe zapadá. Já jsem hrozně spokojená v osobním životě i v profesi. Je to asi dáno tím, že jsem spokojená v životě tak to do sebe zapadá.“

Dagmar: „Takovej ten přístup k životu je jinej. Nelze doma žít, jako úplně jiná osobnost. To se prostě ovlivňuje vzájemně, nikdy to nejde oddělit od sebe. Takže co se děje ve školce tak sama dělám i v osobním životě. To se prostě ovlivňuje vzájemně, nikdy to nelze oddělit od sebe.“

Olina: „Na mne působí převážně po stránce, že to všechno spolu souvisí práce a život doma.“

Některé respondentky si ve svých výpovědích protiřečí.

Růžena: „Myslím, že jinak to na mě vliv nemá. X Ta učitelka je pořád a vždycky na to myslí. Co by se hodilo, co by se tak dalo dělat v práci.“

Kája: „Chci mít prostě ten čas pro práci je někde jinde a ten pro rodinu. X I když se snažím oddělovat. Tak to vyplyne, že se to trošičku ovlivní. Určitě se to stále propojuje.“

Olina: „Nemyslím, že by to na mě nějak působilo X Já si myslím, že je to takovej balíček.“

Respondentky si především uvědomují vliv na osobní život. Tato otázka byla zodpovězena, jako první. Respondentky uváděly, že má vliv především na jejich volný čas, rodinu a osobnost.

Vliv osobního života na profesní respondentky neuváděly, jako stěžejní.

Jana a Jitka uváděly, že vliv toho osobního života na profesní vidí hlavně ve zkušenostech s vlastními dětmi a svou praxí.

Jana: *„Zkušenosti z osobního života dávám do té praxe. Co jsem prožila a vyzkoušela.“*

Jitka: *“Já se o ty děti méně bojím. Tím, že mám ty své.”*

Olina: *„Aplikuji to, co působilo na moje děti, co je bavilo. Tak jakoby používám i tady.“*

Dále respondentky do práce přinášejí činnosti, které samy upřednostňují a mají rády.

Dana: *„V hudebce jsem dobrá a jsem schopná jim ukázat cestu.“*

Jitka: *„Já jsem si přinesla do práce keramiku. To je moje záliba“*

Lidka: *„Ráda tančím. Mám ráda hudební výchovu pohybovou výchovu. Tak to zavádím tady. Spousty kostýmů na vystoupení do školek jsem ráda udělala.“*

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce je sledovat, jak profese pedagoga v mateřské škole ovlivňuje osobní život a osobnost učitele. Učitelka v mateřské školce ovlivňuje spousty dětí. Avšak, jaký vliv má práce učitelky na její osobní život. To se snažím vysvětlit v mé práci.

Nejprve využívám teoretické části, abych objasnila, co obnáší profese pedagoga, jaké kompetence naplňuje, jaké činnosti vykonává a jaké zastává role a postoje. Především se přitom snažím zaměřit na profesi pedagoga v mateřské škole. Dále se zaměřuji na profesi pedagoga, jako takovou.

Abychom mohly lépe pochopit vliv profese na osobní život. Popisuji v další části teorie osobnost pedagoga, který zastává ve školce nezaměnitelnou roli. Především definuji osobnost. Dál osvětluji, osobnost předškolního pedagoga, jaké vlastnosti by měl mít. V teorii je zahrnuto téma profesní identity a povolání, jako poslání.

Pro metodické zpracování jsem zvolila kvalitativní výzkum, který se mi jevil, jako nejlepší metoda. Pro získání dat jsem použila metody hloubkového polostrukturovaného rozhovoru. Jež jsem aplikovala na skupinu 8 respondentek, které byly záměrně vybrány ze školek, kde jsem vykonávala svou praxi. Rozhovory byly přepsány do digitální podoby a následně označeny kódy, které jsem roztřídila podle podobnosti do kategorií, které mi daly odpověď.

Výzkumné otázky byly tři. Jaké části osobního života ovlivnila jejich práce, jaké vlivy vnímají učitelky ve své profesi, a jak se navzájem ovlivňuje profesní a osobní život.

První odpovědí na otázku, jaké části života ovlivnila jejich práce. Vzešly tři kategorie. Jejich profese má především vliv na osobnost, rodinu a volný čas. Vliv na osobnost popisovaly respondentky, jako aktivní životní styl, pozitivní přístup k životu a motivaci k dalšímu sebevzdělávání a posunování svých schopností. Dalším byl vliv na rodinu, kde se respondentky shodly, že má vliv na chování k vlastním dětem nebo, že svými přípravami zaměstnají členy rodiny. Dále se taktéž shodly, že čas věnovaný přípravám je občas na úkor rodiny.

Vlivem na volný čas se respondentky uváděly především. Čas, který tráví nad přípravami, nebo nad náměty, které viděly během dne a přiřazují je do pomyslné

škatulky. To by se mi mohlo hodit. Také se jim zdá, že jako pedagog je tak vnímán i ve volném čase a musí se dle toho chovat. Či se ji mimo pracovní dobu maminky ptají na děti.

Druhá otázka, jaké vlivy vnímají učitelky ve své profesi? Dle analýzy rozhovoru vznikly pro mne dva vlivy. Pozitivní a negativní. Pozitivními vlivy především popisovaly, působení dětí, jako povzbuzení a motivaci. Taky to, že je jejich práce naplňuje a mají z ní radost. Díky těmto zkušenostem se dobře vyrovnávají s negativními zkušenostmi.

Otázka, jak se prolíná profesní a osobní život, respondentky vykreslují, jako celkově jiný přístup k vlastním dětem, dětem školkovým i neznámým. Navzájem se ovlivňující nápady a zkušenosti ze školky i z osobního života, které se přenášejí z jedné oblasti do druhé. Prolnutí profese a osobního života popsali, jako neustále se propojující a ovlivňující vlivy, které působí oběma směry.

POUŽITÉ ZDROJE

- CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.
- ČÁP, Jan a Jiří MAREŠ. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.
- DRAHOVZAL, J., KILIÁN, O., KOHOUTEK, R. *Didaktika odborných předmětů*, 1. vyd. Brno: Paido, 1997. ISBN 80-85931-35-4
- DYTRTOVÁ, Radmila a Marie KRHUTOVÁ. *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. *Pedagogika (Grada)*. ISBN 978-80-247-2863-6.
- GILLERNOVÁ, I. *Psychologie pro učitelky MŠ*, 2. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-627-8
- GILLERNOVÁ, I. *Sociální dovednosti učitele a možnosti rozvíjení sociálních dovedností ve školním prostředí*, 1 vyd. Praha: RAABE, 2008. ISBN 1801-8351
- HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015. *Pedagogika (Grada)*. ISBN 978-80-247-4674-6.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- HOLEČEK, Václav. *Aplikovaná psychologie pro učitele*. V Plzni: Západočeská univerzita, 2001. ISBN 80-7082-809-9.
- HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada, 2014. *Pedagogika (Grada)*. ISBN 978-80-247-3704-1.
- KOHOUTEK, Rudolf. *Základy pedagogické psychologie*. Brno: CERM, 1996. ISBN 80-85867-94-X.
- KOHOUTEK, Rudolf. *Základy psychologie osobnosti*. Brno: CERM, 2000. ISBN 80-7204-156-8.
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Tajemství úspěšného jednání*. 1. vyd. Praha: Grada, 1995. 162 s. ISBN 80-85623-84-6.
- KYRIACOU, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Vyd. 3. Přeložil Dominik DVOŘÁK, přeložil Milan KOLDINSKÝ. Praha: Portál, 2008. *Pedagogická praxe (Portál)*. ISBN 978-80-7367-434-2.

LUKÁŠOVÁ, Hana. *Učitelská profese v primárním vzdělávání a pedagogická příprava učitelů: Teaching profession in primary teacher education and training : (teorie, výzkum, praxe)*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2003. ISBN 80-7042-272-6.

MERTIN, Václav a Ilona GILLERNOVÁ, ed. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Třetí vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0977-5.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1362-4.

PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: Portál, 2013. ISBN 9788026204954.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. [i.e. Vyd. 5.]. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8.

PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. *Pedagogická praxe*. ISBN 8071786217

SMÉKAL, Vladimír. *Pozvání do psychologie osobnosti: člověk v zrcadle vědomí a jednání*. Brno: Barrister&Principal, 2002.

SPILKOVÁ, Vladimíra. *Současné proměny vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-081-6.

ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola a její učitelé v podmínkách společenských změn: teorie a praxe II*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 159 s. ISBN 80-244-1373-6.

ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola a její učitelé v podmínkách společenských změn: teorie a praxe II*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1373-6.

ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

ŠVEC, Vlastimil. *Cesty k učitelské profesi: utváření a rozvíjení pedagogických schopností*. Brno: Paido, 2002, 306 s. ISBN 80-7315-035-2.

ŠVECOVÁ, Jana a Jaroslava VAŠUTOVÁ. *Problémy učitelské profese v světě*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1997.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Základy psychologie*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0841-3.

VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1734-0.

VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem: co by měl učitel vědět o své profesi. 2., přeprac. vyd.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 9788072903252.

VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem: co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. 51 s. Texty pro distanční studium. ISBN 80-7290-077-3.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Body rozhovoru s učitelkami.....	50
Příloha č. 2 Přepis rozhovoru s Dášou	51
Příloha č. 3 Přepis rozhovoru s Alenou	58
Příloha č. 4 Přepis rozhovoru s Evou.....	61
Příloha č. 5 Přepis rozhovoru s Růženou	64
Příloha č. 6 Přepis rozhovoru s Gábinou.....	66
Příloha č. 7 Přepis rozhovoru s Annou	69
Příloha č. 8 Přepis rozhovoru s Vlastou	72
Příloha č. 9 Přepis rozhovoru s Hanou	76

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Body rozhovoru s učitelkami

Jak ovlivňuje profese váš osobní život?

- Ovlivnila Vás práce ve školce nějakým způsobem? Jakým?
- Působí na Vaši rodinu, či výchovu dětí?
- Zabírá Vaše profese nějakým způsobem Váš volný čas? Jak?
- Pozměnila Vaše profese nějakým způsobem Vaše chování?
- Jakým způsobem Vás ovlivnila?
- Vnímáte nějakým způsobem přenášení práce do osobního života? Jakým?
- Děláte nějakou činnost, která Vás uklidní, uvolní?

Co vás ovlivňuje v práci

- Prostředí, kolegové, děti, rodiče
- Myslíte si, že jste nějak sledováni rodiči a okolím, jako pedagog. Víc než jiná profese? Má to na Vás nějaký vliv?
- Baví Vás Vaše práce? Naplňuje Vás? Co Vám přináší?
- Ovlivňují Vás děti ve školce nějakým způsobem? Jak?
- Jaké situace v MŠ vnímáte jako zátěžové náročné?

Jak osobní život ovlivňuje profesní?

- Ovlivňuje Váš osobní život ten profesní?
- Ovlivňují Vaše záliby a zájmy práci ve školce?
- Ovlivňuje Vaše prožívání, nálady a emoce. Práci ve školce?

Přepis rozhovoru s respondentkou Danou

Ovlivnila Vás práce v mateřské školce? Jakým způsobem?

To určitě. V každém případě, určitě. **Co, ovlivnila?** Vztahy ani tak ne. Určitě to, ale ovlivnilo můj přístup k výchově mých dětí 100 % jako. **A jak? Řekla** bych, že hodně díky těm zkušenostem ze školky, jakože jasně. Jako podklad byly teoretické znalosti, ale teorie je jedna věc a praxe věc druhá takže, prostě praktické zkušenosti, ovlivnily můj přístup k výchově mých dětí. Mé zkušenosti mi byly hodně ku prospěchu, ale i k neprospěchu. Někdy jsem vyžadovala po dětech pedantský úklid. Což nebylo až tak potřeba. Možná, že takto to bylo náročné pro ně

Ovlivnila tvá práce volný čas?

Určitě, spoustu věcí, které jsem uviděla v časopisu a došla jsem k dobrým rébusům, aktivitám pro děti, obrázky. Hned jsem si vystříhovala, nějaký ten námět a schovala jsem si do budoucna. Kdykoliv jsem byla v knihkupectví a viděla jsem knížku a zaujala mne nějakým obrázkem. Nějak mne přitáhla, podívala sem se a koupila jsem ji do školky. Jako no. Nikdy jsem se nesetkala s tím, že by mi to ředitelka zakazovala a říkala, nekupuj. Nesmíš, neměla jsem s tím problém.

Nebo cokoliv na internetu, dneska je tolik věcí a možností a na to nemám čas v práci ani v nepřímé práci. To v tom člověk neudělá je rád, že zapíše do třídní knihy, dopíše si takové různé věci. Málokdy si stihne nastříhat takový své věci. Teda alespoň já, protože jsem tam stále sama s paní ředitelkou. Vlastně jsem na třídě sama. My se nepřekrýváme. Takže opravdu, jako spíš je to obráceně, že ještě natahuji tu přímou práci, že už mám mít tu nepřímou, že bych se o ty děti neměla starat. Není to tak, že by mi skončila pracovní doba u dětí a šla bych si hned dělat domů. Nejdu. Dodělávám doma po večerech.

Takže hlavně po večerech, vymýšlíte věci do školky?

Dělám si přípravy, ale spíš přípravy jako na téma. Né, že denní přípravu to teda fakt už ne, ale není to ani týdenní. Víme, že někdy je to týdenní, dvoutýdenní. Pravda je, že když se střídáme s kolegyní vlastně každá si k tomu tématu, když pokračuje, něco doplní. Tak si každá to téma naplní něčím svým, jako je to v tom, že se doplňujeme, že navazujeme na sebe. Takže já třeba začnu, ona pak pokračuje. Takže svou nepřímou činnost dělám z velké části doma. Určitě.

Utvářela vaše profese učitelky MŠ vás? Vaši osobnost?

Určitě. Jakým způsobem? Určitě každá z nás jsme zaměřená osobnostně na nějakou oblast. Takový ty tvořivý, nebo z čeho se skládá vlastně to vzdělávání. Tak dřív to byly výchovy, ale prostě pro mě je zásadní věc hudba. Takže jako já opravdu nasávám, co kde můžu a užívám si to, když si můžu na nějaký koncert zajet. Tím, že nemáme auto tak to není až tak jednoduchý. Takže když už se konečně, fakt někam odhodláme a chci, tak už si to musím zařídit. Takže to fakt mám moc ráda a čerpám z toho. Nasávám takovou tu energii. Já u toho vlastně relaxuju u hudby. To je to moje hlavní stěžejní. To je to, co já děckám jsem schopná maximálně opravdu předat. Myslím si, že v hudební výchově jsem jako dobrá no. Normálně bych to neřekla vím, že v hudebce jsem dobrá a jsem schopná jim ukázat cestu usměrňovat je, nabídnout jim možnosti prostě tím, že hrají na nástroj. Tak to je takovej ten vzor. To, co si ostatní řeknou. Paní učitelko, vy umíte hrát, protože, ne každý to umí. Proto to ty děcka motivuje. A když si řeknou taky budu chtít umět hrát. Je to o cvičení někdy to samo nejde.

Jak vás ovlivnila práce učitelky? To nevím, spíš o mně někteří říkají, když mě vidí kolem, že vypadám přísně, ale pak když se mnou mluví tak že to tak vůbec není. Tak jsem se to doslechla od několika osob, už je to delší doba. Jako každý máme svoje dny, když je důvod tak se usmívám rozhodně. A když někdo za mnou přijde a potřebuje pomoc tak rozhodně mu pomůžu, není to tak, že bych někoho našťavaně odmítla, prostě někdy jsou dny, kdy se člověk fakt usmát nechce, ale takových moc není no.

Co přístup k problémům ovlivnilo vás to?

Když se třeba něco řeší. Když řešíme problémy. Tak bych řekla, že tím, že jsem v oboru a pracuji hodně let, Tak i ten pohled na ty problémy mám trochu jiné. Jak někdo, kdo do toho problému vůbec nevidí. Nevím, jestli vždycky umím vysvětlit, proč? Když se někdo zeptá. Proč můj postoj je třeba takovej. Jestli to každé pochopí. Nevím. Myslím, že to právě souvisí s tou praxí.

Člověk považuje spousty věcí za automatický a samozřejmý, myslím, že pro lidi co nepracují v našem oboru jsou některé informace jsou možná úplně neznámé.

Dokáže vás něco v práci tak ovlivnit, že si to přinesete domů?

Když se k Tobě někdo zachová fakt ošklivě, tak tě to zraní prostě. **A co vyrovnávání?** To ví že se s tím dá vyrovnat, **Jak ?** Musíš si to vnitřně zpracovat najít si k tomu ten svůj postoj. Zdůvodnit si to Proč? Proč se zachoval tak jak se zachoval. To víš, že ti to ublíží a hodně, ale musíš si k tomu najít cestu. Protože ty děti ta práce s nimi za to stojí.

Ty děti jsou v té práci taková záchrana. Každý dítě má svoje. Každý má v sobě dobrý i to špatný, je to různě vyvážený, je to o tom, jak se na něj ten druhý dívá. Prostě děcka jsou děcka. Vždyť o ty děcka vlastně jde. Jsou dny, kdy jsou zlatíčka a kdy to dává pořádně zabrat. Ty děti prostě potřebují usměrnit.

Jak vás teda ty děti ovlivňují?

Volí si činnosti podle sebe. Podle sebe pokud to jde, někdy se něco musí připravit. Tak to hned třeba nejde

Vliv osobního života na profesní?

V každém případě já mám ráda takový ty rukodělný činnosti. Takže ve svých volných chvílích jsem zkoušela spousty takových činností, které jsem v práci chtěla dělat. Různý techniky, pracovní činnosti s různým materiálem, protože než to dám děckám tak si to sama musím vyzkoušet, abych zjistila s čím, jak se pracuje jaký je to materiál.

Ovlivnilo to vaše chování, myšlenky, postoje?

Asi taky. Určitě, určitě jo. To se prostě ovlivňuje vzájemně, nikdy to nejde oddělit od sebe úplně vzájemně. **Třeba jaké myšlenky?** Určitě. Žijeme v souladu s

přírodou Jak doma tak i v práci. Tak jako, nebudu žít doma jinak, než co učím své děti ve školce. Nebo když vlastně teď v práci cvičím jógu. Tak ji prostě s mírou cvičím i ve svém volném čase. Ne, že bych to přeháněla dělám to i ve volném čase i doma. Takže to co se děje ve školce tak i sama dělám ve svém osobním životě praktikuji.

Jak se oddělujete od práce?

Tak hlavně ta manuální práce. Motýčku a jdu okopávat. To pomáhá určitě. To je ta změna té činnosti z té duševní zátěže to jde do té psychické, jakoby. Takže si vybírám činnosti, kde mi vypíná hlava, abych si oddychla.

Osobní život. Je to zvláštní se nad tím takto zamyslet, já to беру jako samozřejmost. Taky u hudby si hodně odpočnu a předám ji dětem ve školce. Takže to je prostě úžasný, úžasný fakt. *Smutek a zlomení v hlase.*

Já jsem teď taková smutná, měla jsem problémy se sluchem, a proto jsem si říkala, neumím si představit, že bych o něj přišla.

Hlavně teď máme ve školce chlapečka, který má zbytky sluchu a jeho rodiče jsou neslyšící takže. (smutek, změna hlasu, pokles těla, zaslzení očí) Tak jsem se k tomu dostala úplně do komunity neslyšících nahlédla jsem do toho problému hodně z blízka a ti lidi to mají hrozně těžký na světě, ale bohužel. Bohužel přístupem některých lidí, kteří s nima pracují od dětství od mala, ale taky přístupem rodičů. Někteří rodiče jsou na ně hrozně tvrdí a jiní lidé jim vyšlapávají cestičku. Tak jsem se setkala s tím, že když hoch přišel. Tak rodiče brali jako samozřejmost, že se jim na lísteček napíše všechno. Protože oni i když. Maminka nechtěla, aby dítě nosilo sluchadla, nechtěla je pořizovat, prostě nerozumím a hotovo. Neumím si představit, že bych zůstala neslyšící. Že bych s tím nic nedělala, když dnes je tolik možností. Vadilo mi, že matka nechce spolupracovat. Chtěla, abychom my hochovy vše zajistili a naučili ho spousty věcí, ale jakože to je samozřejmé, ale jí se tonetýká, ona je neslyšící. Vůbec si neuvědomuje, co přijde, až půjde na ZŠ, SŠ či VŠ je velice inteligentní kluk. Přivedla jej do školky s tím, že se o něj všichni postaráme.

Tak jsem si uvědomila, že bych mohla být neslyšící, kvůli té mé nemoci a měla jsem obrovský strach. Nemohla bych slyšet tu hudbu. Takovou stěžejní věc v mém životě.

Rodiče vyžadují po učitelkách mnoho věcí a občas si neuvědomují kolik věcí za tím je. Někteří si to uvědomují to ano, ale toto je takový zvláštní případ těch neslyšících. Nejhorší bylo, když nám onemocněla asistentka se znakovým jazykem a matka nebyla schopna pochopit, že školka je pro něj momentálně nebezpečná, protože když tam není asistent, který se dorozumí. Tam nikdo jinej nebyl. Matka byla naštvaná, až když jsem ji vysvětlila, že na vycházce se rozběhl. A já jsem nemohla skoro nic dělat. Děti jsou rychlé, než jsem ho chytla, byla to šíleně náročná situace To jsem poznala život neslyšících. Teď, už je to jinde. Ví, že bez naslouchadel to nepůjde, chtěli jej dát do běžné školy. Podmínkou pro školu jsou sluchadla nebo kochleární implantát. Začal mluvit po roce a půl. Nechápu jak to tak rychle dobíhá, ale nikdy se to už úplně nezvrátí. 3 roky žil se zbytky sluchu a rodiče nic neslyší.

Jak vás ovlivňuje práce?

Především děti. Ty jsou úžasný, spolupracují. Ty jsou tak. Nevím, co bych ti řekla, účastni se toho. Je to takový osobní pouto. Jsem se svou prací spokojena jinak bych tam nebyla. Nemůžeš dělat práci jenom proto, že si tam vyděláš peníze.

Každá učitelka by měla mít místo na své věci. Teď jsem přecházela z místa na místo. Mám spousty materiálů po celém domě. Doporučuji každé učitelce svůj pracovní kout se skříní a stolem, kam si opravdu bude ukládat systematicky věci. Ne jenom materiály, co doma najdeš, jako větvičky na klacíky, větve silné na kruhy ze dřeva, krabičky od sirek, léků to vše si střídám. Mít svou skřín, kam si to člověk bude ukládat. Je problém, když s tím člověk nepočítá, před 30 lety kolik toho bylo. Co si člověk složitě vyhledal, pár knížek, co jsem si kde sepsala ze školy, básničky, písničky pohybové hry jinak byly všechno knihy metodiky. A teď je takové, obrovské množství v materiálu a pracovních listů takové obrovské množství, které používáš. Neschovávám si věci, které nepoužiji, ale fakt uložit si to systematicky. Založit si přípravy. Rozčlenit si to a šoupat si to tam. Když potřebuješ, a nemáš čas si to nachystat, to se občas stane. Tak prostě chytneš do složky. Víš, že něco máš. Dneska je hromada materiálů na netu a interaktivní tabule. Ale víš, že když ti nejde elektrika a hifi na krátké ukázky filmů- perfektní věc na motivaci jo, ale když hold technika selže, nezůstaneme nahraný. Udělat si koutek na doma. Fakt za v času. Mrzí mě, že jsem to neudělala dřív. Vystříhovala jsem si to schovávala Však to v té školce máme, a pak zjistíš, že kolik

materiálu svých si nechala v té školce. Možná jsem si je mohla odvézt, ale to by v té školce ubýlo tak půl vybavení výtvarky. Hotové přípravy, výstupy, cíle, materiály, techniky to všechno tam je.

Má práce vliv na tvůj volný čas?

Hlavně, když jdu po venku a něco vidím tak mě hned napadne básnička, písnička. Okamžitě. Mně napadá to už je potom jako automat. Neteř říká teto ty na všechno něco umíš, kdejaký říkadlo básničku nebo právě když jsme si o něčem vykládali tak jsem ještě něco přidala nebo jsem si něco vyprávěla. To se pak skládá jako mozaika.

Doma při kávě, či když vařím. Občas si secvičuji. Cviky nebo básničky. Tak se občas ozve no jo učitelka, ale není to hanlivé, je to jako z legrace- sranda. Jak se dělají legrace i z jiných povolání. Povolání učitelky je náročné, ale krásné. **Jak vás ty děti ovlivňují?** Udržuji se více aktivní v činnosti. Když si představím některé svoje rovnice Tak jsou zamračený nasraný furt permanentně, a když je potkáš. No nazdar. To se učitelce asi snad nestane. I když jdeš na té ulice, když vidíš učitelky. Vem si, co tady jsou. Asi 10 když si vezmeš ty tváře většina lidí jsou takový vstřícní a usměvavý.

Když jsem nastoupila do školky tak nějaké promítačky potom diaprojektory, svíčková promítačka a gramofon, magneták- vždy byl problém se žárovkami, které byly drahé, nebo promítací plátno, kde kam jak. Až ke stropu aby to bylo připraveno. Filmů nebylo ažtak moc jestli 6pohádek. Hodně se využívali rozhlasové pohádky:Dnes určitě dneska umět si upravit sestříhat písničky na vystoupení. Délku. Toto všecko je takové potřeba. Je to k dobru, umět pracovat s dnešní technikou.

Hele, že by sýkorky přiletěly to jsem zvědavá, jestli přiletí na to krmítko, si nepamatuji, kdy tu naposled byly

Uvědomuji si, že při samotné práci na to není čas. Naše hifi věž nepřehraje automaticky všechny fleshky. Doma jsem si nachystala písničky. A vše fungovalo a najednou nic. To tě úplně zkazí práci, protože tos měla namyšlené i v té práci. Jestli to medium fakt funguje.

Jak tě ovlivňuje profese v osobním životě?

Ano plně mě to ovlivňuje, zásadním způsobem. Takový přístup k životu je jiný. Tím, že mám pohled na tu problematiku i ten život na ty děti a práci s něma i celý globál rodiče zaměstnanci. Nelze doma žít, jako úplně jiná osobnost. Ani ne se přizpůsobovat ale z té profese si přeneseš, umíš si vytřídit si a některý věci použít pro svůj osobní život, pro tebe. Ne z toho všeho co je kolem tebe bys nechtěla prožívat, ale to co považuješ za důležité pro sebe. Mohlo by ti to být prospěšné.

S jednání dospělými lidmi, provozní zaměstnanci. Musíš řešit problémy. A občas ti ty problémy vyvstanou i doma a ty si řekneš, aha to už jsem ale jednou řešila a to teda ne. Já bych to už udělala jinak. Nebo slyšela jsem, že ten zažil něco. Tam bych nechtěla být. Co jsem se ale naučila si říkat ne, že co bych nechtěla ale co bych chtěla. Uvědomila jsem si, že bychom měly říkat, co chceme. Chceme, aby něco vypadalo nějak, přáli si, aby něco bylo nějaký. Takový pozitivní přístup k něčemu

Přála bych si, chci.

Přepis rozhovoru s respondentkou Ludmilou

Jaký vliv má profese na osobní život?

Jak mě ovlivňuje, hlavně mne teda naplňuje. Prostě tuto práci jsem chtěla, vždycky dělat od mala tak mne nesmírně naplňuje. V osobním životě mne to ovlivňuje tak, že začínám ty děti vnímat od toho nízkého věku úplně jinak, než když jsem měla ty svoje děti. Možná nemůžu někdy někam vyjít ven, protože jsem celebrita a paní učitelka sem, tam. Takže to je takové běžné ovlivnění. Akce hustopečské pro mne skončily, tam už se prostě neobjevuji.

Já jsem se v tom osobním životě začala, začala jakoby věnovat jiným věcem. Začla jsem se stýkat s jinýma lidma, začala jsem se vyhledávat jiné aktivity, samozřejmě všechny aktivity, které se týkají práce s dětmi. Já nevím. Já nějak jako v osobním životě mám pocit. Mám pubertální děti, tak k nim přistupuji trochu jinak. Jakoby s nadhledem, už si říkáš je důležité je dobře vychovat a zbytek přijde sám.

Ovlivnila nějak váš čas?

Asi jo, protože jsou tady některé aktivity, které jsou v mém volném čase nad rámec pracovní doby. Určitě jako spousty volného času věnuji tomu, abych se dobře připravila asi jo, ale že by mi to vadilo? To nevadí. Jaké aktivity chystám? Přípravy. Tak třeba teď máme ty Maláčky. Což je program pro nové rodiče s dětmi, kteří sem s dětmi přichází ve čtvrtek na hodinu. Už mám po pracovní době tak se věnuji tady tomu. Potom tady trávíš hodinu. A s těma lidma se ještě setkáváš a jinde různě venku a tak.

Má vliv na chování?

Emoce mě ovlivňují, připadá mi, že jsem emočně vyrovnanější. Díky té práci, což je zajímavé. Teda já to mám teda tak, že jsem zaměřena na ty menší na ty děti. Jo když porovnám s předškoláky, ale tak se nějak tak jakoby vyrovnanější co se týče fakt té výchovy, a toho posouvání, vzdělávání. Mám ty priority někde jinde jsem emočně vyrovnaná i děti v rodině co máme v tomto věku. Máme jakoby malý. Tak, že se s nima snažím pracovat tak jako tady tak i v rodině se to snažím nějak zvládnout, byť ne vždycky je to příjemné, ale jo.

A ty papíry každopádně byrokracie ve školce papíru je spousta určitě. Myslím tím třeba papíry hodnocení dětí, diagnostika, to je velkej nářez teda podle mě. My tady máme teda hodně teď dětí dvouletých a děti s diagnostikou. Byť s tím hodně pomáhá asistentka pedagoga. Tak ty denní záznamy a hodnocení dětí je teda asi nejvíc.

Jak vás ta práce naplňuje?

Protože prostě to není práce. To je posláním to si musíme říct, že každý to dělat nemůže. Ta zpětná vazba od těch dětí. Ty děti jsou strašně čisté duše jde na nich vše vidět stokrát ti to vrátí. Takže ve srovnání s prací s dospělými je to prostě. Máš tam tu oni jsou takový ten motor, co tě pohání. Je to takový, ty děti. Ty děti mně naplňují. Já kdybych mohla tak si polovinu třídy vezmu domů a musela bych si je ještě vybrat.

Jak na Vás práce s dětmi působí?

Hmm. Myslím, musela bych dlouho přemýšlet, jak mne ovlivňují, Asi tím, že mě fakt ženou jakoby dál za tím lepším výsledkem. Pořádně mě nutí ty cíle posouvat a posunovat je dál a dál a dál.

Ve školce je to celkem náročné, ale tu práci bych neměnila. Vnímám spoustu situací jako náročných myslím tím zaujetí dětí. Myslím tím děti s nějakým postižením integrované děti. To jsou strašně náročné situace. Někdy mi to přijde, jako komunikace s rodiči je celkem náročná. No každopádně se snažím, jim co nejvíce pomoci. Tak, aby byla lepší práce pro mne tak lepší práce i pro to dítě. Takže získávám informace. No s rodičema se snažím být dost asertivní a povznáším se nad to. Nerada řeším, problémy, ale když přijde, tak se prostě snažím se jako povznést se nad to. A řešit to rozumě a lidsky.

Doma se to potom někdy odráží, když tě tady něco vytočí nějaký rodič, když máš nějaký velký problém. Nestává se to často. Třeba, když nějaký rodiče, že máme tady tatínka, který opravdu. Každý ráno ti dává čůčku za nic. Jenom protože on je trochu takový nadřazený a myslí si, že ženské jsou slepice. Tak seš tak jako tak je člověk tak jakonaštvaněj doma si dáš tak trochu pauzu oddechnout si nebo má dítě ve třídě špatný den tak si potřebuješ odpočnout Jsem potom podrážděná a nemluví s okolím.

Jak odpočíváš ve volném čase?

Já co si nejvíce odpočinu já strašně ráda šiju. Takže šiju. Buď šiju, anebo si pustím relaxační hudbu zavřu svoji děti do pokoje teda ony se zavírají dobrovolně. V tomto věkovém období a třeba na 20 minut. Jako u kávy a u nějaké tiché hudby ale dost často u toho šití.

Vyloženě nějaký rituál nemám.

Ovlivňuje osobní život tvou práci?

Asi neovlivňuje, nemyslím si možná jo, ale nevím o tom, až tak to nevnímám.

Zájmy až tak ne. Jenom No, Když budu mluvit zrovna o tom šití, které mne baví tak spoustu kostýmů na vystoupení a do školek jsem ráda udělala. Já taky ráda tančím a mám ráda hudební výchovu pohybovou výchovu. Takže to jako jo. Ráda dělám v osobním životě tak to zavádím tady tak tady hodně zpíváme a tančíme.

Je to super všechno to zapadá já jsem hrozně spokojená v osobním životě i v profesi. Je to asi dáno tím, že jsem spokojená v profesním životě a osobním, životě takže to tak jako zapadá. Já jsem se k té práci dostala, až jako později jsem si dodělávala vzdělání, ale už od 15 jsem věděla, že to chci dělat. Vystřídala jsem spousty profesí a tato je fakt nejlepší jsem spokojená a . Je to dáno tím, že prostě v tom osobním životě a doma jsem spokojená.

Přepis rozhovoru s respondentkou Marií

Jak vás ovlivnila profese učitelky v mateřské školce?

Já jsem ve funkci již 30 let. Takže já už jsem zažila spousty změn, jak teda vtom plánování výchovně vzdělávací práce. Tak i v legislativě, a co se týká. Samozřejmě to ovlivnilo moji rodinu. Já mám takřka asi rodinu čas asi snad jenom v tu sobotu. Kdy se můžu věnovat rodině. A v neděli už zase přemýšlím, co zase ve školce, abych zajistila divadla. V té mateřské škole je to náročné a je to způsobenou tou administrativou. Hodně práce hodně administrativy. Ne jen třídní dokumentace učitelky, ale i ředitelky na ně se klade opravdu mnoho tady té administrativy. Tím, že jsem ředitelka, je to pro mne více náročné tím, že zastávám vlastně 2 funkce.

Jaký vliv má práce na váš čas?

Ráda bych si poseděla, zahrála si na kytaru, hudební nástroje. Já jsem muzikantka. Stane se mi to málokdy, kdy si pozvu přátelé a oslavíme narozeniny. Ráda hraji na hudební nástroje, ale opravdu na to mám málo času. Ale zase mě těší, že je můžu využít tady v práci s dětmi to mně doopravdy těší.

Působí práce nějak na Vaše chování?

Určitě. Když jsem nastupovala, tak než jsem se do všeho dostala. Tak to bylo náročné. Když jsem předstoupila před rodiče neuměla jsem mluvit, měla jsem obavy byl ve mně strach potom už to odeznívalo a už je to čím dál tím lepší, ale už budu odcházet do důchodu.

Jak vás ovlivnila?

Ovlivnila v tom dobrém slova smyslu, mě práce s dětmi baví, ale ty papíry a dokumentace je to sice navíc, ale já u těch dětí stejně strávím víc hodin, než bych tam měla jako ředitelka být. Mně ta práce naplňuje. Mám ráda děti, mám dobrý pocit z toho, že je něco naučím, obohatím, že se s něčím seznámím. Dělá mi radost, když vidím ty výsledky.

Jak vás ovlivnila práce v osobním životě?

Určitě vnímám, že mne ovlivnila. Nekončí to nepřímou prací. Protože tu nestíhám, chodím k dětem. Beru si práci domů, dělám to i po večerech – administrativa. Tak já už teď posledních 10 let, kdy děti nemám doma, jsou samostatné můžu se více té práci doma věnovat, ale když byly menší určitě to bylo na úkor rodiny.

Tak já bydlím na vesnici, dojíždím, abych řekla pravdu. Tak já se snad ani nedostanu do společnosti. Určitě jsem sledována, jako pedagog. Už jsem si na to zvykla, ale dříve to nebylo příjemné. Jak se tam na mně budou dívat. Všechny pedagožky jsou sledovány. Je to kvůli tomu. Jak ona asi pracuje s dětmi, vychováváme je. Tím, že pracujeme s dětmi a vychováváme je. Tak tím to asi bude.

Připadá Vám práce náročná?

Především ta administrativa. Práce s rodiči, tady u nás nemáme takové problémy. Máme je tu velice vstřícné. Svoláme si je, otevřeně zúčtujeme. Pošleme pro ně informace e-mailem. Komunikace je pro nás velice důležitá a ta spokojenost tu je. Vidím problém v administrativě. Je strašně moc administrativy. Mnohdy i zbytečné, když děláte tolik administrativy. Vyžadují to po mně tak to dělám.

Jak si odpočínáte?

Asi sledováním televize. U té si nejvíce odpočinu, a že si zahraji na hudební nástroje a zazpíváme si. Jinak já toho odpočinku mám velice málo. Už jsem si zvykla za ty roky. Tak to musí být. Já nad tím nepřemýšlím. Prostě to udělám a hotovo.

Ovlivnila práce vaše zájmy?

Především ta hudba. Prostředkuji to těm dětem velice. Ty děti to baví. Když něco připravujeme a já jsem muzikantka, a když s dětmi vystupujeme. Potěší mě, že ty děti to chtějí dělat. A chtějí vystupovat rádi tančí, rádi zpívají, a když vidím, že prostě chtějí a je tam snaha tak mě to těší. Tak asi to dělám dobře.

Ovlivnilo to vaše chování?

Emoce ze školky určitě. Tak jasně že se stanou situace, kdy jsou, doma takové situace jakovou nemocí mých blízkých a člověk na to myslí. Tak nejsem v té práci tolik komunikativní, nejsem tak veselá ty děti to vycítí i kolegyně a pochopíme se navzájem.

Jak se prolíná profesní a osobní život?

Je to někdy strašné. Víte, že když mám plnou hlavu to mám dělat, a to. A to jsem zapoměla. Tak řeknu manželovi teď na mě nemluv musím si odpočnout. Je to náročné přenáší se to. Doma si lehnu. Pustím si televizi Pro mě je hlavně ta sobota stěžejná. Vypustím, poklidím si dům. Za celý týden nemám prostor, ale opravdu tu sobotu. Posedíme si.

Ale začne neděle a kolem 2 3 hodiny. Co mám ve školce udělat, co objednat. Ona ta ředitelka to má těžký. Nemá moc nikoho k pomoci. Jako třeba na základce. Tam mají ekonomku, údržbáře všechno, ale já tady musím dělat všechno. Provoz, jsem učitelka, ředitelka, Je to náročné, ale tím, že mě ta práce s dětmi baví tak to překonám. Ta práce prostě musí bavit a naplňovat.

Pokud to v sobě ta učitelka nebo ředitelka nemá. Tak do práce nechodí ráda. Já chodím do práce ráda, i když to je tak těžké. Tak já se těším a už se těším, co je naučím a co spolu budeme dělat. Toto mě naplňuje, administrativy je hrozně, a jak otevírá dveře od kanceláře, tak mám po náladě a vidím, co všechno z dokumentů musím dělat

Přepis rozhovoru s respondentkou Annou

Jak vnímáte vliv profese na osobní život?

Často napomínám vnoučata, někoho řídím, organizuji a nejhorší, je, když jedeme na dovolenou o prázdninách a rodina mají děti a nějaké divoké. Mám potřebu je napomínat. Vydávám hodně sil na to, abych se udržela, ale udržím. Nenapomenu je. Takhle, že někdy jsem učitelka pořád, že bych chtěla i organizovat i to ostatní. Myslím, že jinak to na mě vliv nemá, akorát teď se vyhýbám vnoučatům. Teda, ne. Můžou přijít, až týden po skončení školního roku, ale jinak já je mám strašně moc ráda,, ale prostě doma potřebuji klid, neumím si představit, že bych bydlela, s malýma dětma v domě. Už ty roky tady jsou. Když jsem byla mladší a byly to mé děti, tak to bylo něco jiného. To jsem ještě nebyla tolik opotřebovaná. Teďka čím se více blíží prázdniny, tím více se na ně těším, čím jsem starší.

Jaký měla profese vliv na Váš čas?

Kdykoliv, když uvidím, něco co by se mi hodilo do školky Tak si to buď nějak ofotím, chtěla bych si to zapamatovat, že by se mi to líbilo. Dost často na tu školku myslím i ve volném, čase, ale není to tak, že by mi to bylo na přítěž. Není to, že bych měla oddělenou školku a osobní život. Ta učitelka je pořád a vždycky myslí na to. Co by se hodilo co by se tak jako dalo v práci dělat.

Působí nějak na Vaše chování?

V chování si myslím, že mě nezměnila, alespoň si to myslím. Nevím, co si myslí okolí. To nedokáži posoudit. Někdy se mi stává, že mě tady něco vadí nebo rozčílí. Třeba přehnané slovo, a doma nad tím přemýšlím, než se z toho nějak vyklubu, ale nemám nějaký konkrétní problém. Kvůli kterému bych to nechtěla dělat. Nejhorší jsou ty první dva dny a potom to vyšumí, už to dál neřeším.

Jak na vás působí práce?

Baví mě ta práce. Já tu práci potřebuji. Jak se jim o prázdninách vyhýbám tak ji k životu potřebuji. Mě nabíjí ty děti, dělá mi to dobře. Tím, že ty děti jsou takové bezprostřední. Mně se líbí dětské reakce, myšlení jednání, jak jsou bezprostřední, ale

líbí se mi ty školkové děti, nejsem si jistá, jestli bych chtěla ty školní děti. Tam už vzniká záludnost a promyšlená nekalá činnost. Tyto děti jsou ještě upřímné a bezprostřední.

Je pro mě ve školce náročná bezpečnost, tak co se týče bezpečnosti. Tak když se někam přesunujeme třeba do divadla v Brně. Tak pořád je počítat a tak: Tak z toho jsem nervózní večer před tím. Nedělá mi to dobře, takto velké přesuny.

Jak si odpočínáte?

Odpočívám v zimě u televize. Nevím, co v ní je mohlo by tam být asi cokoliv, a přiznám se, že mám ráda takové ty pořady, ve kterých se nic neřeší. Není to psychický náročné, prostě jenom hledím a relaxuji. A od jara do podzimu máme obrovskou zahradu a to jsem teda ráda, že jsem tam sama, když mi tam nechodí dcery pomáhat, ale když jsem sama a na mne nikdo nemluví a nemusím nikomu odpovídat. Takže, jak je ve školce spousta ruchu a otázek tak tam chci mít ten klid. Chci se odreagovat tou fyzikou prací u toho relaxuji.

Jak působí osobní život na profesi?

Určitě se to promítá, ale nevím, jak bych momentálně specifikovala. Ty zájmy a záliby. Určitě mám ráda přírodu. Tak je k tomu vedu, mám ráda, ty pěkné věci. Takže když jdeme na vycházce, tak upozorňuji, co se mi líbí, nelíbí. Chování takové to dobré chování, aby byly čestné a nebyly k sobě zlé. Tak je k tomu nějak vedu, nemám něco, co by jako nějak moc ovlivňovalo tu profesi.

Co bych chtěla ale vylepšit a co už asi nestihnu, používat hudební nástroj. V té školce hodně chybí naštěstí mám k sobě paní ředitelku, která nevýborná klavíristka, ale ten hudební nástroj hodně chybí i když jsem chodila na housle tak housle jsem v životě nevyužila, protože to neumím. Někdo má ty housle jako pomůcku pro mne je to jako překážka a tak. Já vždy jen zpívám, anebo je ke mně nějaký ten hudebník

Dělám svou profesi ráda a neumím si představit, že bych dělala něco jiného, ale bojím se, že bych to neuměla. Asi bych se možná naučila, ale vlastně tím pádem, jak..... Jak škola nás tenkrát připravila jenom na tohle. Nemám tak velký rozhled, nejsem připravená na nic jiného. Neumím řeči, neumím hmmm na stroji, počítači. Takže jsem ráda, že jsem v té školce, Takže když by byla taková všeobecná příprava, ale zas nebezpečí, že by ti lidé utekli. Kdo nemá rád děti, nemá dělat tuto práci.

Přepis rozhovoru s respondentkou Karolínou

Jak vás ovlivnila práce ve školce?

Jo, já nevím, hlavně ve výchově mého syna. No, že jsem na něho byla taková důsledná chtěla jsem aby se uměl chovat, aby se uměl v dospělosti, uměl postarat. Je to způsobeno asi, no viděla jsem jak některé děti z rodiny. Jak jsou vedeny nebo spíše nevedeny, neumí se obsloužit, komunikovat, pozdravit, tak jsem chtěla, aby to uměl no. Já jsem docela vycepaný člověk.

Naučila jsem se, v komunikaci s rodiči. Nechám projevit rodiče, a pak jim řeknu své stanovisko.

Ovlivňuje vaše práce, volný čas?

Já si myslím, že ne, akorát nějaké přípravy či sbírání přírodnin, ale to dělám automaticky, když jdu se psem. Teď už mi přípravy nezabírají tolik času. Když jsem byla mladší, tak jo chtěla jsem mít všechno promyšleno a chtěla jsem se vyrovnat těm starším, ale teď už ne. Jedině na těch vycházkách ty přírodniny, ale to dělám spontánně, když jdu se psem a něco vidím. Tak to sbíráme. Jako, že to k té vycházce patří.

Já ve školce pracuji 30 let.

Já si svoje soukromí velice dobře chráním a chci ho mít zachované a chci mít prostě ten čas pro práci je někde jinde a ten pro rodiny a teď jenom pro mě s manželem, protože je syn dospělý. Tak si chráním své soukromí

Někde na počítači hledám, ale to neberu, jako přípravu to беру jako samozřejmost a něco hledám a najdu, To mi připadá, jako celkem normální, že člověk potřebuje vidět vědět.

Dívá se na Vás okolí jinak?

Sledování, opravdu lidi nás učitele sledují. Nevím. V soukromém životě, když si jdeme sednout na pivo. Rodiče chtějí pro svoje děti kvalitního pedagoga, který nemá žádné neřesti, ale tady ve městě je to lepší Na té vesnici se všichni znají. Tady jeto

trochu jiné. Kdybychom se potkali s nějakými rodiči v obchodě tak mám pocit, že mě sledují, že jsem tak trochu na mušce.

Jak na vás působí práce ve školce?

Práce ve školce mě baví, mám ji ráda. No, když vím, že já mám někdy pocit, jak kdybych ty děti nic nenaučila nic si neodnesly z té školky a když slyším, že chlapeček ve školce skoro nemluví. Jde do šatny a mamince začne zpívat písničku, kterou jsme se tento týden učily. A já už se oblékám a slyším ho, že si to všechno pamatuje a že je to krásně rytmické, čisté. Tak se úplně divím. A mám z toho radost.

Udržuji se více v pohybu, abych nebyla taková stará učitelka. Prostě zdravý životní styl k tomu to patří k tomu povolání a nechci být pani učitelka, která se nemůže ohnout a nemá zdravé myšlení, určitě to takto ovlivňuje.

Vnímáte některé situace v mš, jako složité a náročné? Je to vztah učitel rodič. Když já potřebuji, aby 4 leté dítě, které nemluví, aby navštívil logopeda. A rodič se staví dost vyhybavě, že chlapci rozumí. Nakonec jsou rodiče rádi, že jsme jim to navrhli, ale ten průběh.

. Návštěva inspekce je celkem náročná věc, ale to k té práci prostě patří. Že prostě ta inspekce jednou přijde a zase neděláme věci, které jsou špatné. Takže si myslím. Nejhorší je opravdu ta škola versus rodič. A oni pořád nechápou, že je to dobré pro jejich dítě. K rodičům přistupuji v klidu individuálně. Rozumně.

Jak si odpočínáte?

Když chci vypnout? Já se potřebuji pořádně vyspat, ale mám báječnou rodinu, která tyto situace chápe, takže mě nechá vyspinkat. Manžel vaří a procházky s pejskem, to je pro mě lék příroda, pejsek a moje rodina.

To už vyplyne ze života uklidíte domácnost, pozametáte chodník, zahradu posekáte, ze všeho toho máte radost. To jsou takové běžné věci, které děláme.

Ale co je moje. To je jízda v autě. To si odpočinu, uklidním. To mě dělá hrozně dobře. Taký mám dny, kdy se potřebuji svézt na dálnici aspoň do Brna. To mi nesmí měřit rychlost. To je moje neřest. Velice ráda řídím a ráda se nechávám svézt.

Jak ovlivňuje osobní život Vaši profesi?

Asi jo. Já si myslím, že i když se snažím oddělovat práci a soukromý život. Tak to vyplyne, že trošičku se to ovlivní, že uvidíte zajímavé ovoce, přinesete ho do školky, anebo se vám urodí krásná mrkev. A hned ve školce s tím pracuji To k tomu patří, už v té činnosti doma už přemýšlíte to je fajn, to mne zaujalo to bych mohla donést ukázat dětem. To jsem jim slíbila. A ukazuji jim psa, co mám.

Určitě se to stále propojuje. Ta profese s tím osobním životem to se tak navzájem ovlivňuje a prolíná To je náš život. Práce ve školce komplexní se vším všudy.

Já se vynadávám v autě a hotovo škola je něco jiného.

Přepis rozhovoru s respondentkou Olinou

Jak působí profese na osobní život?

Dřív teda jsem měla své děti za neposlušné nepořádné, neuměla jsem je, jakoby pochválit ve srovnání s ostatními dětmi. Jakoby svoji profesi aplikuji i mimo pracovní dobu. Jo, že třeba když potkám, jakoby já nevím anonymně pro mne nějaké dítě, které prostě něco chce, žádá. Dost škaredě. Tak bych jim nejraději řekla. Jako slovíčko prosím, že člověk si to neuvědomuje, jak to na něj působí. Vesměs nad rámec nepřímé činnosti doma tak se pořád pokouším vymýšlet. A pořád jakoby nějakým způsobem jdu, něco někde vidím, bliknu si na nástěнку. To se mi líbí. To bych mohla dělat s mýma dětma ve třídě já je nazývám moje děti. Nebo stále sleduju. Já to se mi líbí to by se líbilo i našim. Třeba volný čas, co se týká já nevím, takovej ten prostor u nás mají více dětí jakoby, až od té doby, co opravdu jsem změnila profesi.

Působí vaše práce na rodinu? Jak?

Řekla bych, že určitě, že hmmm jak to formulovat, Určitě ano, eee že jsem jakoby na své děti já sem byla zvyklá hodně mluvit a vysvětlovat. Tady jsem opravu poznala, že tak malé děti. Ty moje sáhodlouhé věty odsud, podsud, moc nevnímají. Takaže jsem určitě změnila mluvu, slovník vyjadřování, vím, že více gestikuluji, než promlouvám, taky používám více mimiku obličeje, aby to opravdu poznaly. Jak se cítím. A pak samozřejmě ten způsob vyjadřování, že opravdu v tom, když já někdy na ty dospělé mluvím. Tak na ně mluvím, jako na ty děti. Spíše tou intonací a mimikou.

Jak působí na vaši osobnost?

Promítá se mi to i ve smyslu emoce, nálady, Né, že by to nějak pokračovalo, ale jsem taková unavenější, vyfluslejší. A pokud, už my ty děti udělaly radost tady. Tak mám radost i doma. Jsem z toho ráda i doma jak se mi to povedlo a zase naopak samozřejmě

Děti na mne působí převážně po stránce, že to všechno spolu souvisí. Práce a život doma. Takže když mě blbě řečeno. Když vydám práci a připravím si pro ně dobrý program. A vydám energii, a pro ty děti to není tak atraktivní, jak se myslelo, tak se to přeneso dál no. Nejsem z toho vůbec ráda, a pak to má jako by pokračování

samozřejmě doma. To spolu hrozně souvisí obecně takové věci. Tato práce mně opravdu baví. Vyzkoušela jsem učitelství na 2.stupni potom jsem 10 let dělala v kanceláři. Na 2.stupni jsem roka půl učila to bylo úplně jiné, jak tady a pak jsem 10 let dělala v podnikatelské sféře. Byla jsem zaměstnancem v Holandské firmě, na velmi velkém postu a dobrém místě. Vyměnila jsem to tady za tohle. Přišla jsem tedy o hodně peněz, nepolepšila jsem si na platu. Tak jako ta práce mě baví, že ta práce je s živým materiálem, prostě jsou to děti, které člověk někam stimuluje. Někam je vede a pokouší a snaží se. A ty děti to ocení v tomto věku jinak, než ty dospělejší děti na 2 stupni. To už je puberta ty už to nebaví. Tam už se potýkám s něčím jiným, než prostě je nezaujme. A myslím a prostě člověk dělá s živým materiálem, že to není práce jenom s anonymním člověkem na faktuře, či na příjemce. Není to jen paleta zboží. Je to každý den je jiný, specifický, a jak říkám, jak mě to tak nějak jinak zase naplňuje. Když se něco povede tak z toho mám velkou radost. To jsem třeba u žádné faktury, ačkoli jsme na ní vydělali více peněz. Tak jsem z toho neměla takovou radost.

Jakože se mi líbí to, že člověk jakoby je něco málo naučí, že dneska ta uspěchaná doba a spousty rodičů a byla jsem úplně stejná, než jsem nastoupila, že jsem je odbývala. Nemohla jsem za to já jako maminka, ale myslím si, že za to mohla obecně uspěchaná doba. Na rodiče je tlačeno něco jiného, než se věnovat těm dětem a pak spousta těch dětí se v těch školkách naučí spoustuvěcí. Ne jenom díky učitelkám ale i díky ostatním dětem. Když říkám, když se nám něco povede a něco je zaujme tak mám vnitřně velkou radost a mě to nabíjí dál. Já si myslím, že je to jako takovej balíček.

Co děláte ve volném čase?

Nejsem typ člověka, kterej by musel hodně odpočívat. Myšlenkama a tělem, mě stačí málo na to, abych se vzpamatovala, ale samozřejmě doma určitej relax je, ale za relax považuji už jenom to, když dojdu do obchodu a pokračuji školkovým a školním programem doma.

Ne já si teda odpočnu u čtení, protože kdyžto člověk čte a chce ten text pochopit, tak myšlenky směřují ke čtenému textu. Tam už potom neběhá myšlenkama nic jiného. Pak teda příroda, kolo, procházky, pes.

Jak ovlivňuje osobní život ten profesní?

Teda mě to určitě ovlivňuje. Aplikuji to, co působilo na moje děti, co je bavilo. Tak jakoby je používám i tady, že jo. Samozřejmě. Tak se snažím i nepřímo tady. Apak samozřejmě tchýně, co má 35 let praxe ve školce čerpám nebo jdu pro radu, pro námět.

Možná se těm dětem pořád tak nepřímo, když děláme nějakou práci pustím na youtube hudbu ve školce, jelikož se mi to líbí. Tak jim to pouštím tady.

Jak se to tedy prolíná s rodinou?

Tak vzhledem k tomu, že jsem maminka šestileté holčičky a 2,5. letého chlapečka, tak jako se to úzce propojuje. Člověk se snaží nepřímo aplikovat to, co ve školce zabralo domů a z domu zase do školky. Anebo potom zase, když jsem ve škole. Představte si, co já jsem dělala s Adámkem to a to a to.

Takovej ten školkový režim jsme si zavedly i doma 12:30 oběd, doba svačiny, polední spánek dodržujeme. A opačně zase, když tady jsme, čteme různé dětské texty. A tak jim čtu pohádky, které se líbí mým dětem, a nosím si své knihy zase sem. A tak.

Takže si chystáte materiály z domu ve volném čase?

To chystání materiálů. Je to půl napůl. Někdy potřebuji udělat nějaké materiály. Velký kartony, nástěnky, papíry, anebo tiskárnu k tomu tak to dělám tady, a když vymyslím ten nápad a dělám něco takového tak to zase dělám doma

Nemyslím si, že když mám toto povolání, že místo toho, abych v neděli večer se dívala v klidu na televizi. Tak se chystám do školky dělám přípravu u televize.

Mé povolání nemyslím, že by to na mě nějak působilo. Jenom mi připadá, že trochu více žárlí na ostatní děti mé dítě. Ne my se pochováme doma. Klouček přijde za mnou vidím ho v polední vycházce a odpolední tak se mnou zůstává. Nedělá scény, ale připadá mi, že je z toho takový nesvůj, připadá si odbývaný.

Přepis rozhovoru s respondentkou Jitkou

Jak ovlivňuje profesní život osobní?

No. Já jsem před tím dělala takové záskoky a tak příležitostně, ne pořád. Mám střední pedagogickou a teď dělám 1. Rok specku vejšku No, naštěstí doma nikomu neříkám, umyj si ručičky. To jsem slyšela moc, ale občas si tu práci v hlavě nosím domů, ale to jsem dělala i u té bývalé takže.

Ovlivňuje nějak Tvoji rodinu?

Mám velké děti, tak, je pravda, že když potřebuji něco udělat, tak tady jsem třeba dýl, když dělám přípravu tak mě to zabere několik hodin, než se to udělá. Takže toho volného času mám určitě méně než v jiné profesi, i když se to nezdá hodně našich školkových akcí. Je o víkendu nebo odpoledne, tak je toho času méně, musím to nahrazovat, musím se více připravovat, než u jiné práce, kde se zavrou dveře U nás doma to už nikomu nevádí. Je to tím, že mám velké děcka, které mají už své zájmy, a občas jim řeknu, potřebuji toto udělat, nachystat, koupit. Tak zaměstnám celou rodinu, ale nemají k tomu nějaké protesty.

Co děláte ve volném čase?

Přijedu domů 16:45 toho už moc neudělám. Jsem ráda, že mám volno, že přijdu. Někdy přijedu i v 19:00 když mám kroužek. Momentálně si teda dělám si věci do školy, chystám se nebo si popovídám s ostatními a už nic nedělám. Čtvrtek mám krátko tak podle toho, kdy jsem doma. Chodím teda hodně cvičit ve středu nebo tak pokud to nejde doopravdy vůbec. Tak a o víkendu chodím se psem a přesvědčuji ostatní, ať jdou se mnou. Já si myslím, že takhle mám málo času a stejně jsem začala chodit do školy a zjišťuji, že mám času hodně. Vedu keramiku, chodím do kroužku. Je to můj volný čas, kdy vyloženě odpočívám, dělám to proto, abych se mohla hýbat. Já nepříjdu domů unavená, že bych si potřebovala odpočnout. Potřebuji akorát mluvit s normálníma lidma. Dospělýma, jako s dětskýma mluvím pořád, ale tím, že stárnu bolí mně záda, a když nejdu cvičit nemohu se ohnout, proto chodím cvičit a chci nějak vypadat ataky dohonit dítě, když mi uteče.

Ovlivňuje to Tvoji osobnost?

Já na rozdíl od všech se těším do práce, takže si myslím, že jim přináším spousty pozitivního vstávám ráda a dobře naladěná a když se mě zeptají, jak jsem se měla v práci tak říkám dobře myslím, že tohle je největší vliv na rodinu a tím, že jsem se chtěla začít učit dál chtěla jsem studovat dál. Tak doufám, že jdu svým dětem tak trochu příkladem v tomto ohledu, teda alespoň v to doufám.

Mám pocit, že nestárnu, ale fakt. A spousta lidí, co jsem změnila zaměstnání a chodím do školky. Tak říkají, že jsem omládla, zaprvé nemusím chodit extra oblečená chodím v tepláčkách a ta práce mě baví a děti mne nabíjí energii tak jsem spokojená a připadám si svěže, pokud není den blbec. Kdy jsou děti tak jako „na zabití.“ Tak si myslím, že jsem v pohodě. Pozoruji, jak mluvím, jestli nedělám nějaké chyby ve výslovnosti a mluvím rychle a s děckama nemluvím rychle a ještě prostě se pozoruji a navíc, když někde jsem tak všechny děti pozoruji.

Práci bych neměnila. Mě tato práce baví i moje děti ví, že to baví. Děti jsou neustále upřímné baví mě je nejenom něco učit nového a hrát si s nimi i díky nim se musím stále učit něco nového. Před tím mi to tak nepřipadalo, a nikdo to neoceníl, kdežto děti ocení všechno Ty děti dají reakci hned, když jsem jim líbí, neví kdy přestat, když ne tak mrčí.

Jak si odpočínáte od práce?

Já než dojedu domů tak půl hodina autobusem. Pak jdu pěšky, a než dojdu tak m přejde všechno a přijdu domů a vítají mě psy a jdu si povykládat. Jak jsem se měla, jak ses měla mamko, co jste dělaly, a když to povykládám. Ježíš Mária, vždyť to nebylo tak strašné, když to vidím, zpětně.

Je to ohromná reflexe. Tak opravdu to pomáhá, když vidím. Jak jsem, co jsem dělala toto, bylo to dobré takto reagovat nebo jsem to mohla dělat jinak každý jinak den

Potom tu reflexy používám i doma i u dětí jsem se ji naučila používat. Počítám nebo jdu pryč, abych neřekla něco, co mě bude mrzet a naučila jsem se teda opravdu když něco přeženu se omluvit i dětem ve školce nebo doma. To mi dělalo problémy. Většinou večer, když si vykládáme, ohodnotíme svůj den. Víš, mamko já jsem dělala

toto a ty sis toho nevšimla. Já promiň. Máš pravdu, nepodívala jsem se nebo nezeptala. Tak mi to teď diskuzí vrátí tím, že jsou dospělí. Jsou jinačí a tím, že už mám jiné děti od holek mám trochu jiný život mám jej klidnější tak to vidím jako plus.

Tím, že teď se musím učit, tak ty odpočinkové činnosti nemám, ale když jdu z práce a stavím se na kafe u kamarádky na chvíličku, jdu si zacvičit, relaxuji i s dětmi a rodiči v keramice. Povykládáme si úplně jinak, neformálně. Je to úplně jinak neřešíme školu, ale vykládáme si o jiných dětech, Oni vykládají zážitky, co se jim stalo, já mám teda terapii u toho.

Tím že jsem spokojená a chodím sem ráda s dobrým pocitem a tím že si spousty věcí řeším v autobusu, když jedu sama. Tak si připadám furt tak jako připravená odpočatá, uklidněná, je to takový relax po cesty. Když jsem dělala v kanclu tak jsem potřebovala si zanádat a tak ale tady nee.

Já jsem ráda, že mě tu nikdo nezná a ani tu nebydlím tak je to super. Tady vlastně o mně nemohou vznikat předsudky nikomu se nezavděčíte, ale já zamknu, nastoupím do autobusu a jedu. Takže když někoho potkám, tak akorát pozdravím a hotovo.

Změnila nějak vaše chování?

Jsem ráda, že jsem změnila zaměstnání a dostudovala jsem pedagogiku za prvé mně to naplňuje jsem spokojená a děcka vidí, že jsem spokojená a nejsem ve stresu bývala jsem unavená, protivná a neustále jsem řešila nějaké problémy se zákazníky, dodavateli. Teď jsem mnohem více v klidu i na ně mám více trpělivosti, než jsem měla. Tím, že člověk stárne a na něco se dívá úplně jinak, než se díval před tím. I když vstávám brzo 4:30 tak vstávám, že se těším je to radost takže mně to přineslo spousty pozitivního

Jak osobní život ovlivnil profesi?

Já se o ty děti méně bojím. Tím, že mám ty své, když chtějí něco zkoušet, tak jím to dovolím a mám pro ně pochopení a znám spousty básniček říkanek her. Víím, že děti prostě musí všechno vyzkoušet A prožitkem a když jim řeknu ne, tak to udělají. Výhoda je, že mám tři děti a každé je trochu jinačí. Není dítě se kterým bych nevyšla, či si nedokázala nějak poradit nebo nenašla nějak tu cestu či figl.

Když jsem nastoupila tak jsem měla rok už za sebou a měla jsem štěstí, že hodně věcí jsme se učily ve škole a znala jsem je hlavně zkušeností ze života.

Když upozorňujeme rodiče, že je nechceme zranit, ale mají určitý limit. Nemůžeme je vodit stále za ručičku, abychom jim toho dali, co nejvíce.

Já jsem si přinesla do práce keramiku. To je moje záliba. A hrajeme si tím, že mám různorodé děti tak panenky auta, ale jako takovou tvořivou keramiku a plastelínu písek a tím, že děti se mají pořád hýbat.

Jak vás motivují děti?

Když děti něco učím, co mám za zálibu hrály jsme na klavír tak děti mě nutí se zdokonalovat. Vždy si dám úkol zlepšit se více se naučit. Ty děti mě ukazují, co bych ještě mohla vylepšit, či pro ně udělat. Je to vzájemné. Já jim dávám své záliby a oni mě naopak ženou.

Ovlivňují tvé nálady?

Snažím se, když třeba jdu do školy a jsem unavená nebo mrzutá nebo něco. Tak třeba říkám dětem. Mě dneska moc bolí hlava, ale já když jsem přijdu tak jako. To všechno ze mě spadne, ty starosti, nemám čas na to myslet. Na blbosti a většinou s úsměvem. Už by to muselo být něco velkého a cítit to při každém pohybu.

Jak vás tedy ovlivnila?

Splnila jsem si sen, když jsem chtěla pracovat s dětmi a stále to z nějakého důvodu nešlo. Pro mne je to skoro poslání. Přála jsem si to celý život a snažím se jim to teď dát. Takže oni jsou pro mne tak. Všechno. Tím, že stárnu a děti mně utíkají tak je mám, jako skoro vlastní já se k nim chovám jako vlastním.

Přepis rozhovoru s respondentkou Janou

Jak ovlivnila profese Váš osobní život?

Já pracuji ve školce 5 let. Mám taky tu střední pedagogickou, předtím jsem měla jednoroční kurz v Boskovicích, a teď to Znojmo no.

Občas doma slyším takovéto, ano paní učitelko, ne paní učitelko, ale že bych jim říkala, umyjte si ručičky. Když je nějaký problém nebo se něco vyskytne. V čem si přemýšlím tak to určitě nosím domů. Při každé příležitosti si na to doma vzpomenu. Přemýšlím a řeším teda i s manželem, když si o tom potřebuji pokecat. Jako takhle osobní život no, akorát na ten čas strávenej těma přípravama, ale potom zase moje děcka jsou tady ve škole alespoň jedno. Takže, když jsou to akce školy, tak se tam účastním i jako rodič i učitelka, když je to škola školka dohromady.

Takže jaký to má vliv na vaši rodinu?

Já si myslím, že až tak moc jim to nevadí, já třeba nemám tolik kroužků jako má kolegyně takže zase až tak nebávám tady tak dlouho Ondra potřebuje pomoc s učením a i s Valčou domácí úkoly.

Tím, že mám ty děti malé, když dojdou domů děti jsou doma a já pak trávím čas s nimi, je fakt, že občas když dojdou domů a oba dva jsou doma a mamko mamko. Už je někdy toho, jakože hodně. Asi tím, že mám opravdu furt ty malé děti kolem sebe je to takové, že bych se potřebovala zavřít někam sama. Nemyslím si, že bych, že by mě to, až tak ovlivnilo. Ten můj část teda ten pobyt s dětma doma. Chystám se sportovat, na to se chystám, protože to potřebuji. Přes tu zimu.

Nevím, jestli ji to nějak specificky ovlivnilo, akorát když jsem si dodělávala studium. Mám děti malé tak jsem trávila spousty času tím učením. Tak to určitě, ale jinak se mi nezdá, že by nějak.

Působí práce na vaše chování?

Přemýšlím, co mám odpovědět. To záleží na tom jaký je den. Podle toho, jaký je den, když jsou dětska dobrý. Tak ve školce. Tak je člověk zase dobřej, když prostě není to jenom o tom, že by zlobily, jakou mají náladu, co se vyskytnulo za nějakou věc

k řešení člověk si to nosí. Tady tohle. Tak to já je taky pozoruji jsem sama a mám na to čas a vidím cizí dětska a rodiče jak k nim přistupují hned si řeknu jaké tam jsou chyby vidím to i mně ovlivňuje když máme nějakou tu doporučenou odbornou literaturu, když to čtu Teď čtu Hermana Najděte si svého Marťana, Tak tam teda opravdu se zamýšlím nad tím, jak bych měla, co bych neměla v těch hodinách s těma dětma. K vlastním dětem, jak bych měla přistupovat, kde dělám chyby, jestli to co dělá, říká on, jestli je to správně a vyhovuje to, třeba teď taky sleduji, že nad tím hodně přemýšlím. Nějak takhle, opravdu, když je den blbec. Tak je z toho unavený.

Ta práce mne baví, tady je to člověk nikdy neví, co ho čeká jeto pořád takový adrenalin. Ty děti, když jim něco připraví nachystá a baví je to ta práce, kterou jsem tomu věnovala, nebyla jakoby pronic za nic. Hlavně vím do příště dle jejich reakce, co další činnosti na co si mám dát pozor.

Takže reflektujete svou práci?

Když jsme měly problém s klukem a máme, takovej deníček, kam si to píšeme. Když si to všechno napíšu, je toho celá strana a když jsem si to přečetla. Vždyť to nebylo tak hrozné. Neudělal nic tak strašného. Já jsem se z toho vypsala, asi bych to tak měla dělat každej den napsat si, jak bylo, co bylo, jak to udělat. Ale tím, že dojdou domů. Tak už na to nemám čas. Tak nějak. Je fakt, že když si o tom takto spolu pokecáme. Já to vidím jinak, on to vidí jinak dostaneme se k takovému záběru, že prostě logicky závěr, když takto reflektuji situace ve školkách

Jak odpočíváte?

Já mám zahradu zahrádku, pole to je v létě když je teplo, přes zimu, chodím

Má nějaký vliv na volný čas?

Tím, že jsem v místě školky tak jdu v sobotu nakupovat. Tak maminka se ptá na kloučka ve školce, defakto v čase kdy já nejsem v práci a ptá se mě na věci ze školky, který se mají řešit tam, a ne tady. Snažím se to jako vždycky ukončit, ale zase ne úplně odbýt. To taky nemůžu. Tím, že jsem učitelka mě ty lidi více sledují, Myslím, že mě tady více pozorují. Záleží na lidech někdy se mi zdá, že jsou to jenom předsudky těch lidí. Těch učitelek, co tady jsou, že je lidi sledujou, ale záleží to na lidech. Někdo třeba jo. Já dívej se tak ona nás poučuje o dítěti. A doma má tady toho darebu. Myslím si to já, ale

jestli si to myslí i tilidi?Spíš s tím že ve volném čase já jsem nerada chodila na školkové hřiště, co je tady na vsi. Protože, když jsem tam došla tak hned maminky se tam navzájem pomlouvají tam nevychované děti jiných maminek a mně se ptají na názor. To se mi nelíbí.Já si taky myslím něco, ale tohoto se neúčastním, nemám to zapotřebí.

No asi tak jak se bavíme, tím, že jsem stále na očích, když někam dojdu tak jsou akce je paní učitelko dobrý den. Ty děti potkávám, takže si dávám pozor tak jako, když jsou nějaké hody, člověk si dá nějaké to pívko a přijde mi to před těma dětma takové špatné, že sedím a přitom je to můj volný čas a můžu jej trávit tak jak chci a tím, že mám ještě OS Nedánov. Tak ještě pořádáme akce navíc pro děti a rodiče. Někdy se mi zdá, že by ty rodiče nejraději přenechávaly děti zase na učitelce, abych se o ně zase starala. To se snažím nějak zaopatřit jinak.

Akorát tak jsem si říkala, člověk se dostane k tady těm odborným věcem tak sleduji i vlastní chyby na svých dětech, jak je napravit no a potom spousty věcí z domu Manžela využívám na různé akce a pomoci

Tím, že mám ty děti malé, když dojdu domů děti jsou doma a já pak trávím čas s nimi, je fakt, že občas když dojdu domů a oba dva jsou doma a mamko mamko. Už je někdy toho, jakože hodně. Asi tím, že mám opravdu furt ty malé děti kolem sebe je to takové, že bych se potřebovala zavřít někam sama. Nemyslím si, že bych, že by mě to, až tak ovlivnilo. Ten můj část teda ten pobyt s dětma doma. Chystám se sportovat, na to se chystám, protože to potřebuji. Přes tu zimu.

Jak ovlivňuje osobní život profesní?

Ty zkušenosti z osobního lifruji do té praxe s těmi dětmi. To, co jsem už prožila a vyzkoušela. Tak si myslím, že tady to tak nějak zužitkuji. Třeba ty zkušenosti z táborů vycházky, kde co mají děti pozorovat, co vidí, a takové věci. Myslím, že to dává hlavně ty zkušenosti s dětmi tak už k těm dětem ve školce přistupuje jinak, než když je nemá, už se toho člověk tak nebojí. To taky záleží na tom, jakou má člověk povahu, někdo se budebát celý život pustit to dítě někam. Já si myslím, že ty děti, když se něco naučí tak si musí trochu natlouci i ve školce. Takže s nimi hodně ven a hodně jim dovolíme.

Jak vnímáte svou profesi?

Máme pro ty děti důležitou roli. Trávíme s nimi spousty času. Od rána do čtyř. Mnohdy celý den je to takové podstatné, myslím si, že ta naše role je důležitá v tom jejich životě, abychom na ně dobře působily. Ony potřebují přísnost i lásku takové mantinely. Takže to není na škodu.